



Estudi sobre l'organització i la gestió del temps de treball en les dones autònomes de Catalunya

Observatori de la PIMEC



**Generalitat
de Catalunya**

**Per la igualtat,
sempre endavant**





Aquesta obra es publica sota una llicència Creative Commons
Reconeixement-NoComercial-CompartirIgual 3.0

© Generalitat de Catalunya
Departament d'Igualtat i Feminismes
Carrer del Foc, 57
08038 Barcelona

Elaboració: PIMEC



Imatges de la portada: Canva Pro

Primera edició: Barcelona, maig de 2024

ÍNDEX

Resum executiu	4
1. Introducció	7
2. Part I: La dona autònoma a Catalunya.....	8
3. Part II: Enquestes i valoració qualitativa	19
3.1. Primera enquesta: dones autònomes i valoració qualitativa.....	19
Fitxa tècnica de l'enquesta i dades de la mostra obtinguda.....	19
3.2 Perfil de les dones enquestades	21
4. Transcripció dels principals resultats de la sessió de treball realitzada el 6 de febrer del 2024	38
4.1 Dones participants en la sessió de treball:.....	38
4.2 Transcripció de les respostes	39
4.3 Segona enquesta: Anàlisi comparativa entre persones autònomes (homes-dones) a nivell europeu	47
Capítol 4: percepcions individuals pel fet de ser autònoma	59
5. Propostes: millores per a la conciliació de la vida personal, familiar i laboral de les dones autònomes	63
6. Part III: Autoocupació a Europa.....	65
7. Conclusions.....	69

Resum executiu

Les conclusions sintetitzades que es presenten a continuació es detallen en les properes pàgines de l'estudi amb els pertinents gràfics i una explicació completa de les dades.

- ✔ En una perspectiva a curt termini, observem una davallada de dones afiliades al 2020. Tot i així, la recuperació del 2021 no només va situar-se al nivell previ a la pandèmia, sinó que va superar-lo en 5.110 autònomes més. Al setembre del 2023 el nombre de dones afiliades al règim de treballadores autònomes ascendia a 205.010 persones.
- ✔ L'any 2012 el pes de les dones autònomes respecte del total era del 34,4%, mentre que al 2023 es va situar en el 36,5%. Això representa un increment de gairebé 2 punts percentuals en termes de representació de la dona autònoma.
- ✔ Durant l'última dècada, les dones autònomes han oscil·lat entre l'11% i el 12% del total d'afiliats. Al 2023 les dones suposaven el 10,9% del total d'afiliats. Els homes autònoms suposen al voltant del 25% fins al 2016, any en què el pes relatiu dels homes va iniciar una tendència decreixent per arribar al 21,4% al 2023.
- ✔ El gruix de dones autònomes majors de 55 anys augmenta dins del col·lectiu, situant-se al 2022 en el 31,3%. Des del 2020, el col·lectiu major de 55 anys s'ha incrementat en 4,9 punts percentuals. De manera inversa, el pes de dones joves autònomes (de 16 a 24 anys) ha registrat una tendència decreixent.
- ✔ El sector serveis és on més representació femenina hi ha amb un 44,3% al 2022. Aquest percentatge suposa 4,7 punts percentuals més que l'any 2018 i 1,6 punts més que el 2021.
- ✔ En el conjunt d'Espanya el nombre de dones autònomes ha crescut aproximadament en un 4,7% des del 2018 i un 1,3% el darrer any. Canàries és la comunitat autònoma que més ha crescut des del 2019 amb un 12,2%, seguit d'Andalusia amb un 10,1%. Les que més van créixer entre el 2022 i 2023 van ser les Illes Canàries, Balears i Andalusia.
- ✔ Els aspectes més destacats per a les dones autònomes són els referents a la gestió i disponibilitat del temps, la dedicació a elles mateixes, la conciliació i la complexitat d'afrontar la maternitat. A més, assenyalen les dificultats econòmiques, especialment si tenen persones a càrrec.
- ✔ Luxemburg es troba al capdavant de la llista amb un 44,0% de dones autònomes respecte del total. Catalunya es troba en 8è lloc a la UE amb un 36,7%, entre França i

els Països Baixos. Espanya també es troba per sobre de la mitjana europea amb un 35,1%.

- ✓ En termes de bretxa d'autoocupació, la UE es troba en un valor de 2,0, la qual cosa vol dir que hi ha el doble d'homes treballadors autònoms que de dones. Catalunya presenta l'indicador en 1,7, millor posició que el conjunt d'Espanya (1,9) i que la UE (2,0).
- ✓ En relació amb les intencions d'emprendre, Portugal se situa en primer lloc amb un 19,8%, seguit d'Holanda amb un 16,2% i França amb un 15,8%. Espanya presenta un 8% de persones amb intencions d'emprendre. A nivell global, als EUA el 32,7% de les persones enquestades declaraven tenir intencions d'emprendre, a l'Índia un 20,1% i a la Xina i el Japó, un 6,4 i un 5,1 respectivament.

Enquesta I: Dones autònomes

- ✓ Jornades laborals llargues per a les dones autònomes: la majoria de les dones enquestades treballen més de 40 hores setmanals, i un percentatge significatiu treballa més de 50 hores, especialment aquelles amb persones dependents.
- ✓ Dificultats en la conciliació laboral i personal: la majoria d'autònomes enquestades tenen dificultats per trobar prou temps per finalitzar les tasques sense haver d'augmentar el ritme o les hores de treball. Aquesta dificultat s'accentua en casos de famílies monoparentals o de dones que viuen soles.
- ✓ Influència del treball a casa: tot i que la majoria de les dones enquestades dediquen menys del 50% del temps de treball al seu domicili, un percentatge significatiu passa més de la meitat del seu temps de treball a casa seva, amb conseqüències especialment notables en les dones que tenen persones dependents.
- ✓ Impacte en les vacances i les necessitats econòmiques: un nombre considerable d'autònomes no poden gaudir de molts dies de vacances a l'any i tenen dificultats econòmiques, amb un percentatge rellevant que ha de complementar els seus ingressos o que arriba just a final de mes.
- ✓ Percepció de desigualtat amb els homes autònoms: les dones autònomes perceben una desigualtat en els seus ingressos respecte als homes autònoms, i una proporció significativa desconeix els preus dels homes al seu sector.
- ✓ Preferència per l'autonomia laboral: malgrat les dificultats, la majoria d'autònomes prefereixen continuar treballant per compte propi, tot valorant positivament la seva autonomia i flexibilitat laboral.

- ✓ Demanda de mesures de suport a la conciliació laboral i personal: les dones autònomes demanen mesures que facilitin la conciliació laboral i personal, com ara polítiques de corresponsabilitat dels treballs de cura i suport per gestionar millor l'activitat empresarial.

Enquesta II: comparativa entre persones autònomes (homes-dones)

- ✓ Disparitats de gènere en l'educació i l'ocupació: Les dones autònomes destaquen majoritàriament en estudis superiors, mentre que els homes tenen més presència en nivells formatius bàsics i mitjans. Això es reflecteix també en els sectors laborals, on les dones tenen una presència més gran en serveis, especialment en àrees relacionades amb l'atenció a les persones, mentre que els homes predominen en sectors com el transport, la construcció, la indústria i el sector primari.
- ✓ Concentració territorial i tipus d'autònoms: Es nota una concentració més gran de persones autònomes en municipis més poblats, amb una tendència en què en els municipis més petits el nombre de dones autònomes supera el dels homes, mentre que en els municipis més grans la situació és inversa. A més, hi ha una diferència significativa entre sexes en el tipus de treballador autònom, amb més dones com a persones físiques i més homes com a socis en societats.
- ✓ Càrrega laboral i estalvi: La majoria dels autònoms treballen més de 40 hores a la setmana, i els homes treballen més hores que les dones. Tot i això, una proporció significativa d'autònoms, tant d'homes com de dones, declaren dificultats per estalviar, amb més del 50% que experimenten alguna forma de dificultats econòmiques.
- ✓ Preocupacions i beneficis del treball autònom: Les preocupacions principals dels autònoms inclouen la jubilació, la càrrega fiscal, les cotitzacions socials i la continuïtat del negoci en cas de baixa laboral. Tot i això, consideren com a avantatges importants la possibilitat de ser el seu propi cap i la capacitat d'organitzar la feina lliurement.
- ✓ Satisfacció i preferències laborals: Tot i que una proporció considerable de persones autònomes es declaren satisfetes amb la seva situació, les dones tendeixen a estar menys satisfetes que els homes. Malgrat això, la majoria prefereix no tornar a treballar per a altres, especialment les dones.

1. Introducció

El present estudi analitza la situació de les dones autònomes a Catalunya pel que fa a l'organització i la gestió del temps, tot mostrant-ne l'evolució en nombre i la posició relativa en el total de persones afiliades, la distribució segons edat i sector, i una comparativa amb la resta de comunitats autònomes.

Des del punt de vista d'indicadors més qualitius, es prenen dades d'indicadors relacionats amb l'emprenedoria amb perspectiva de gènere. Les principals fonts de dades són l'IDESCAT, l'INE i el GEM-Catalunya.

A més, des de PIMEC hem portat a terme dues enquestes per a la recollida d'informació. La primera enquesta que es presenta a l'estudi va ser enviada al gener de 2024 i contestada per 235 dones sòcies de PIMEC, autònomes i empresàries. A partir d'aquí es va realitzar un seguiment dels principals temes relacionats amb la vida i l'activitat de les treballadores autònomes. També, amb l'objectiu d'aportar una visió qualitativa i complementària als resultats de la primera enquesta, PIMEC va organitzar una sessió de treball amb un grup de dones autònomes, d'edats diverses i representatives dels diferents sectors empresarials, per tal que comentessin els resultats recollits a la primera enquesta i corroboreassin, des del seu punt de vista, les afirmacions que se n'extreien.

La segona enquesta que presentem a l'estudi, enviada al desembre de 2023 i contestada per 426 socis i sòcies autònomes (homes i dones) de PIMEC, aporta el valor afegit d'una visió comparativa segmentada per gènere.

Un cop recollida aquesta informació, es plantegen un conjunt de propostes de millora de la situació de les dones autònomes.

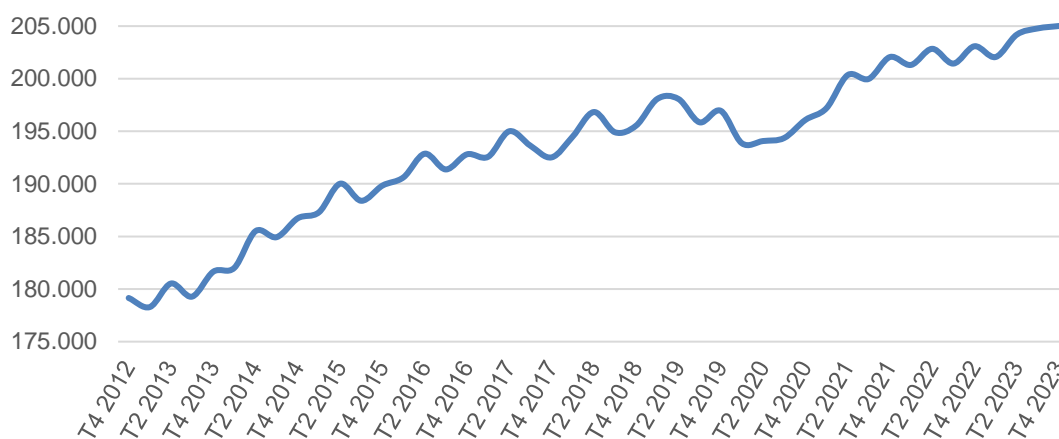
En l'última part de l'informe s'incorpora una anàlisi comparativa amb alguns dels principals indicadors d'emprenedoria i autoocupació amb perspectiva de gènere respecte dels països de la UE.

2. Part I: La dona autònoma a Catalunya

Al setembre del 2023 el nombre de dones afiliades al règim de treballadores autònomes ascendia a 205.010 persones. Si prenem una perspectiva a mitjà termini, observem que el nombre de dones autònomes ha mantingut una tendència ascendent des del 2012. Si bé al primer trimestre del 2013 el registre era de 178.289 dones, al 2019 va augmentar fins a les 198.074 dones. L'any 2020, a causa de la pandèmia, hi va haver una reducció important del nombre de dones autònomes, tot i que només va durar aquell any. Al 2021 la tendència va ser novament creixent.

Gràfic 1
Dones afiliades al règim de treballadores autònomes. Catalunya, trimestres del 2012-2023

Unitat: Persones



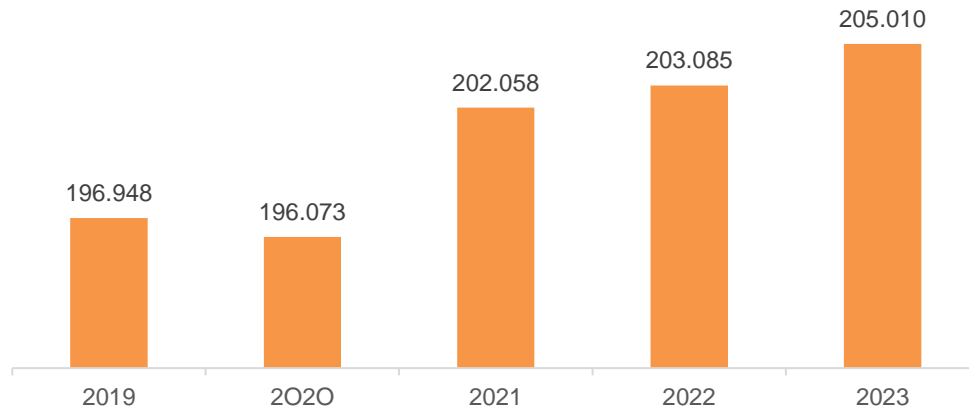
Font: Pimec a partir de dades de l'Idescat

En una perspectiva a curt termini, observem com la davallada de dones afiliades al 2020 va ser de 875 dones autònomes menys. Tot i així, la recuperació del 2021 no només va situar-se al nivell previ a la pandèmia sinó que va superar-lo en 5.110 autònomes més.

Gràfic 2

Dones afiliades al règim de treballadores autònomes a final d'any. Catalunya, 2019-2023

Unitat: Persones



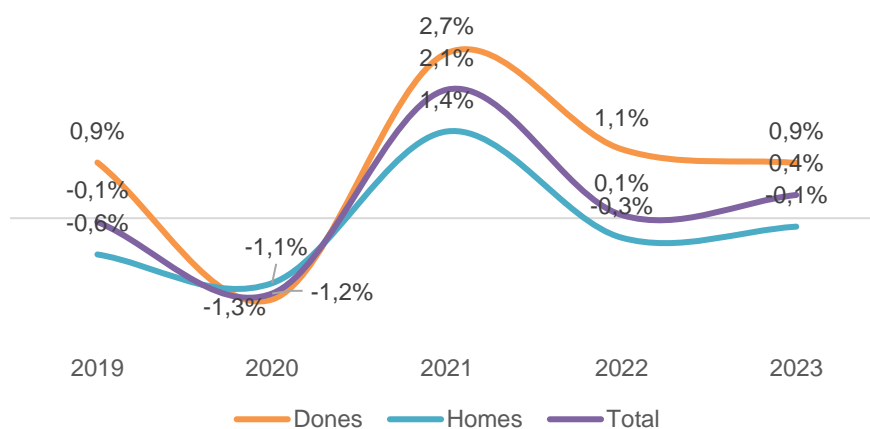
Font: Pimec a partir de dades de l'Idescat

Si observem les taxes de variació segons el gènere, veiem com les variacions són més intenses en les dones que en els homes. La caiguda esdevinguda arran de la pandèmia va ser de 0,2 punts percentuals més acusada en les dones que en els homes. En canvi, en els períodes de recuperació i creixement, les dones s'han situat per sobre dels homes en termes de variació anual. Això passa, en part, per l'encara substancial diferència entre homes i dones en termes d'afiliació al règim d'autònoms. Com que hi ha menys dones afiliades, les variacions en nombre tenen un impacte major. A la vegada, el marge de creixement de les dones és més gran que el dels homes.

Gràfic 3

Taxes de variació de les persones autònomes. Catalunya, segons sexe 2019-2023

Unitat: Persones



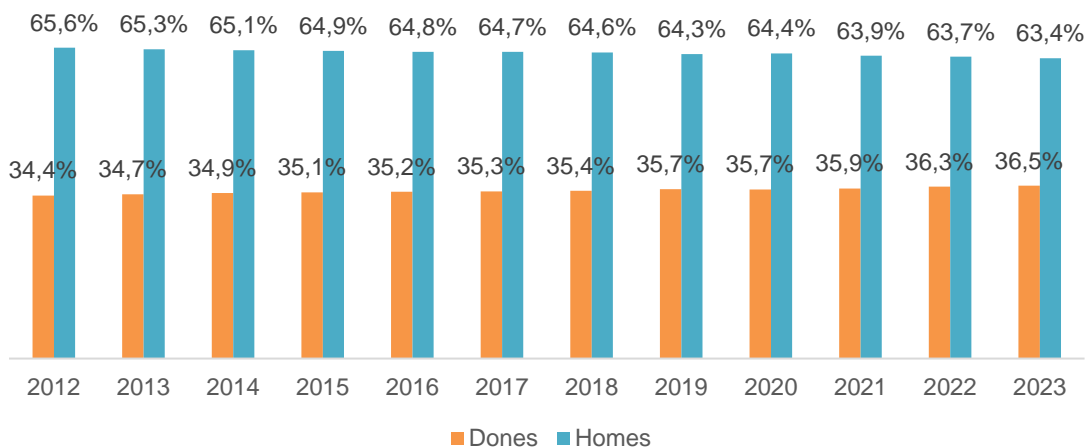
Font: Pimec a partir de dades de l'Idescat

Així doncs, el següent gràfic mostra el pes dels afiliats al règim de persones autònomes segons el gènere. A la vista de les tendències i variacions anteriors, es pot explicar el lleuger, però continuat increment anual del percentatge de dones respecte del total de persones autònomes. El fet que el nombre de dones autònomes creixi proporcionalment respecte al nombre d'homes autònoms fa que s'esdevingui una convergència cap a un repartiment que tendeix al 50%. L'any 2012 el pes de les dones autònomes respecte del total era del 34,4%, mentre que al 2023 es va situar en el 36,5. Això representa un increment de gairebé 2 punts percentuals en termes de representació de la dona autònoma.

Gràfic 4

Pes relatiu respecte al total de persones autònomes. Catalunya, segons sexe 2019-2023

Unitat: percentatge



Font: Pimec a partir de dades de l'Idescat

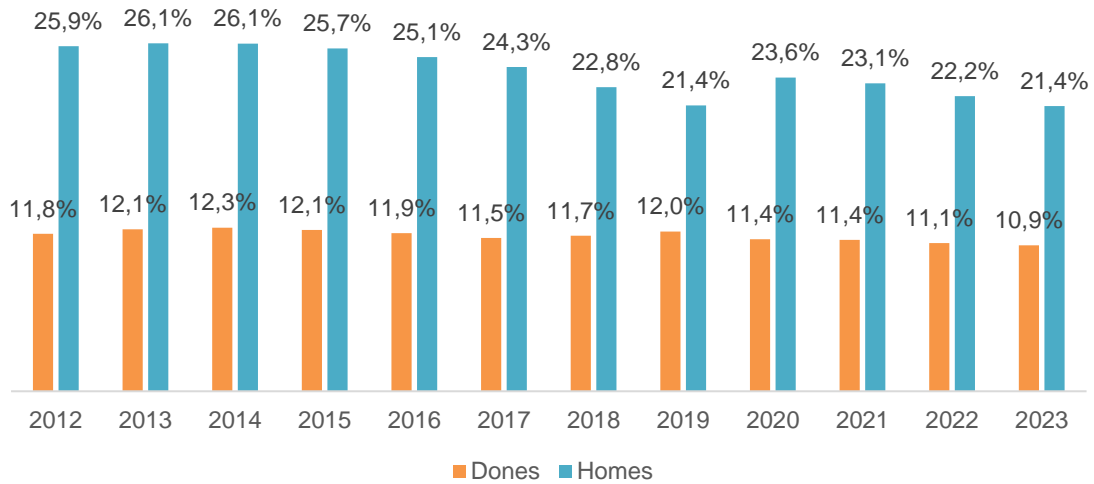
Prenent una perspectiva més àmplia, el següent gràfic mostra el pes relatiu de les dones autònomes que representen, respecte al conjunt de les dones afiliades, tots els règims de la seguretat social. Durant l'última dècada, les dones autònomes han oscil·lat entre l'11% i el 12% del total d'afiliats. Al 2023 les dones suposaven el 10,9% del total d'afiliats.

En contrapartida, els homes autònoms suposen al voltant del 25% fins al 2016, quan el pes relatiu dels homes va iniciar una tendència decreixent per arribar al 21,4% al 2023. En aquest sentit, les dones han mantingut una major estabilitat en termes de pes relatiu de les autònomes respecte del total, mentre que els homes han patit una major disminució des de l'inici de la pandèmia.

Gràfic 5

Pes relatiu de les persones autònomes respecte del total d'afiliats segons el sexe. Catalunya, 2019-2023

Unitat: percentatge



Font: Pimec a partir de dades de l'Idescat

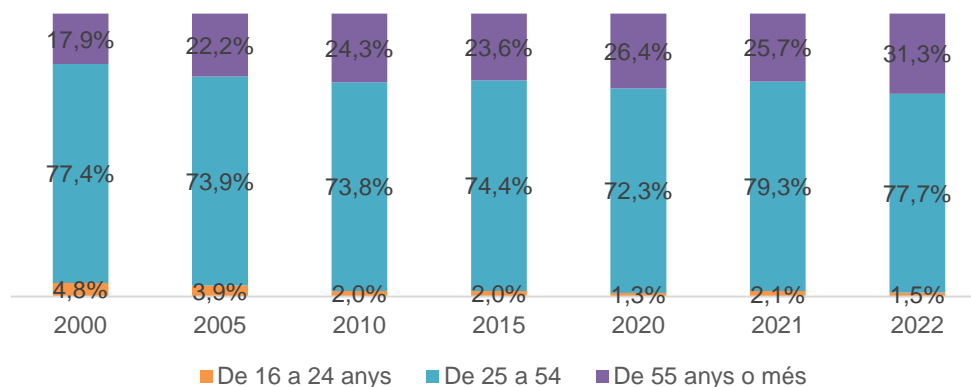
Una anàlisi des de la perspectiva dels trams d'edat ens mostra com, l'any 2000, les dones autònomes entre els 16 i 24 anys representaven el 4,5%, les de 25 a 54 anys eren el 77,4% i les majors de 55 anys suposaven el 17,9%.

La dinàmica observada des de l'any 2000 mostra com, any rere any, el gruix de dones autònomes majors de 55 anys augmenta dins del col·lectiu, situant-se al 2022 en el 31,3%. Des del 2020, el col·lectiu major de 55 anys s'ha incrementat en 4,9 punts percentuals. De manera inversa, el pes de dones joves autònomes (de 16 a 24 anys) ha experimentat una tendència decreixent. L'any 2000 es trobava en el 4,8% i l'any 2022 en l'1,5%. El gruix entre els 25 i 54 anys s'ha mantingut relativament estable al voltant del 75%. Així i tot, des del 2000 la tendència era decreixent, passant del 77,4% l'any 2000 al 72,3% l'any 2020. Els anys 2021 i 2022 es va incrementar el gruix de dones autònomes per acabar en el 77,7%.

Gràfic 6

Distribució percentual de les dones autònomes segons trams d'edat. Catalunya, 2000-2022

Unitat: percentatge



Font: Pimec a partir de dades de l'Idescat

Les següents taules desgranen la situació per nombre de dones autònomes i percentatge segons sectors econòmics.

L'any 2022 el nombre de dones autònomes al sector primari ascendia a 2.700, fet que suposa l'1,4% del total de dones autònomes. Això representa una reducció del 44,9% respecte al 2018 i del 10% respecte al 2021. A la indústria, el nombre d'autònomes estava al voltant de les 7.500 (4,0% del total), amb un increment del 59,6% respecte al 2018 i del 87,5% respecte al 2021. A la construcció, l'any 2022 es registraven aproximadament unes 4.800 dones autònomes (2,5%), el que suposava un descens del 32,4% respecte del 2018 i un augment del 14,3% respecte del 2021. Per últim, el sector serveis és el que més dones autònomes integra, amb un total de 173.800 dones al 2022 (92,1%). Respecte al 2018 suposa un increment de l'11,8% i de l'1,2 amb relació al 2021.

Tant la indústria com els serveis mostren una tendència ascendent en termes de representació de les dones autònomes.

Taula 1

Dones autònomes segons sector. Catalunya, 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022	Variació 18-22	Variació 21-22
Primari	4,9	3,9	3,1	3,0	2,7	-44,9%	-10,0%
Indústria	4,7	8,6	6,8	4,0	7,5	59,6%	87,5%
Construcció	7,1	3,8	3,8	4,2	4,8	-32,4%	14,3%
Serveis	155,4	164,5	157,0	171,7	173,8	11,8%	1,2%

Font: Pimec a partir de dades de l'Idescat

Taula 2

Pes relatiu sectorial respecte al total de les dones autònomes. Catalunya, 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022	Var.p.p. 18-22	Var.p.p. 21-22
Primari	2,8%	2,2%	1,8%	1,6%	1,4%	-1,4	-0,2
Indústria	2,7%	4,8%	4,0%	2,2%	4,0%	1,2	1,8
Construcció	4,1%	2,1%	2,2%	2,3%	2,5%	-1,6	0,2
Serveis	90,3%	91,0%	92,0%	93,9%	92,1%	1,8	-1,9

Font: Pimec a partir de dades de l'Idescat

Pel que fa a la representativitat sectorial de les dones respecte del conjunt del col·lectiu d'autònoms, aquestes suposen al sector primari el 12,4%, amb una reducció en punts percentuals respecte al 2018 de 5,9 punts i de 0,4 respecte al 2021. A la indústria representen el 17,9%, el que suposa un increment de 7 punts percentuals respecte al 2018 i de 6,2 respecte al 2021. La construcció és el sector amb menys representació femenina, amb un 7,4% de dones, i va descendir des del 2018 en 3,4 punts percentuals. Respecte a l'any anterior, l'increment va ser d'1,1 punts. Per contra, el sector serveis és on més representació femenina hi ha, amb un 44,3% al 2022. Aquest percentatge suposa 4,7 punts percentuals més que l'any 2018 i 1,6 punts més que el 2021.

El següent gràfic mostra dades obtingudes dels informes GEM Catalunya que ens mostren les diferències de gènere en termes d'emprenedoria l'any 2022. El GEM distingeix diferents indicadors, entre els quals els següents:

Taula 3

Pes relatiu sectorial de les dones respecte al conjunt d'autònoms. Catalunya, 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022	Var.p.p. 18-22	Var.p.p. 21-22
Agricultura	18,3%	17,7%	15,4%	12,8%	12,4%	-5,9	-0,4
Indústria	10,9%	19,6%	16,9%	11,7%	17,9%	7,0	6,2
Construcció	10,8%	7,3%	6,4%	6,3%	7,4%	-3,4	1,1
Serveis	39,6%	40,7%	38,8%	42,7%	44,3%	4,7	1,6
Total	32,6%	34,6%	32,6%	34,7%	36,2%	3,6	1,5

Font: Pimec a partir de dades de l'Idescat

- Potencials: Persones de 18 a 64 anys que han declarat la seva intenció de posar en marxa un nou negoci en els pròxims 3 anys.

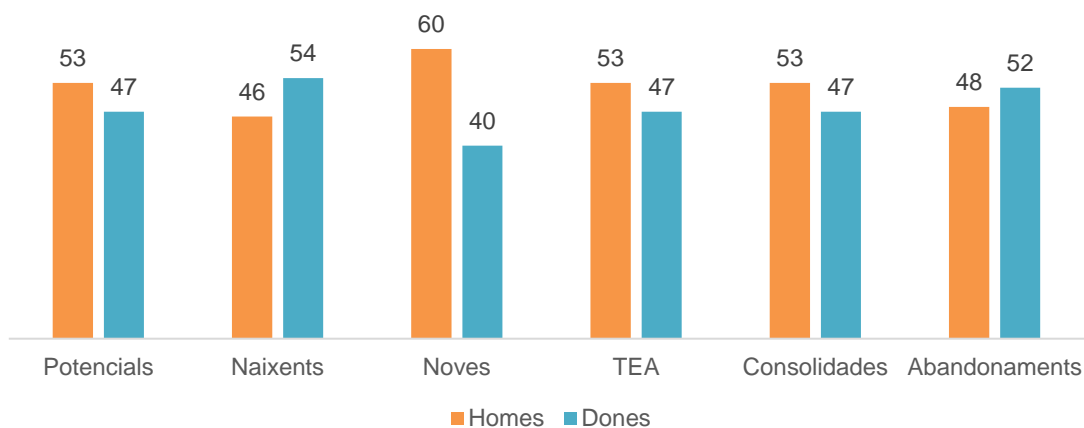
- ✓ Naixents: Persones adultes que han estat involucrades en el llançament d'una empresa en els últims 12 mesos, invertint temps i esforç, amb fins a tres mesos d'activitat efectiva (pagament de salaris, honoraris, beneficis o retribució en espècie).
- ✓ Noves: Persones adultes que tenen almenys una part del capital d'un negoci, han pagat salaris durant més de 3 mesos i no més de 42 mesos.
- ✓ TEA: És la suma del percentatge de persones emprenedores naixents i el percentatge d'emprenedores noves, i mesura l'activitat emprenedora total en fase inicial.
- ✓ Consolidats: Persones adultes que tenen un negoci que ja s'ha consolidat en el mercat, havent pagat salaris durant més de 42 mesos.
- ✓ Abandonament: Percentatge de persones adultes que han tancat o traspassat un negoci en els últims 12 mesos.

Es pot observar com, en la majoria d'indicadors, el nombre d'homes supera el de les dones. On hi ha més diferències és en el cas de noves persones emprenedores, en què els homes arriben al 60% pel 40% de les dones. A continuació, els indicadors de persones emprenedores potencials, la taxa d'emprenedoria total (TEA) i les consolidades mostren una distribució del 53% per als homes i del 47% per a les dones. En el cas de les persones involucrades en empreses naixents i en abandonaments de projectes, les dones se situen per davant, amb un 54% i un 52% respectivament.

Gràfic 7

Distribució per gènere dels col·lectius emprenedores. Catalunya, 2022

Unitat: percentatge



Font:

Pimec a partir de dades de l'informe GEM-Catalunya

La ràtio TEA femenina/TEA masculina a Catalunya i Espanya ens indica el nombre de dones emprenedores per cada home emprenedor en fase inicial (TEA). Observant les tendències amb

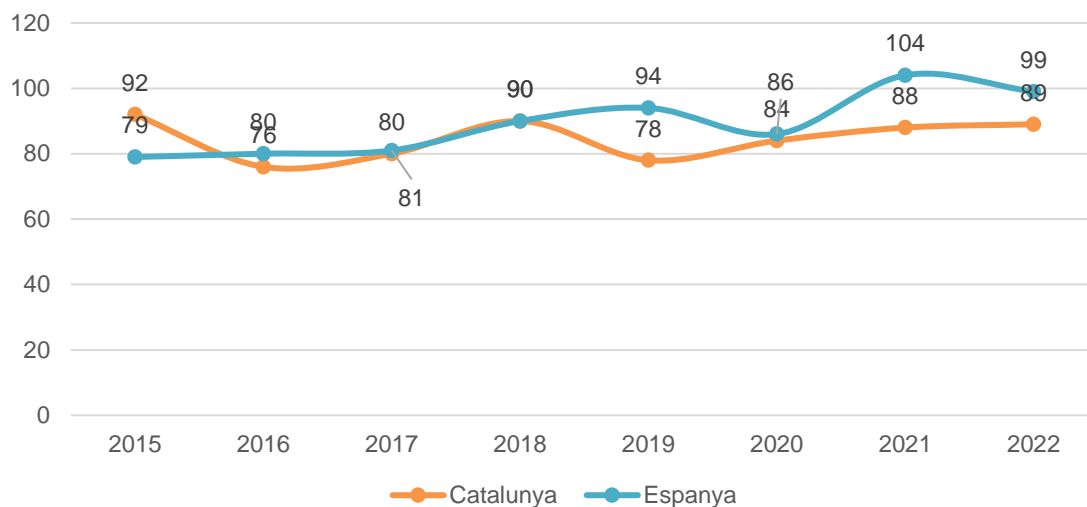
una perspectiva àmplia, Catalunya ha mantingut uns valors compresos entre el 75% i el 90%. L'any 2015 Catalunya es trobava en el punt més alt, el 92%, per mantenir diverses fluctuacions, i acabar el 2022 en el 89% de dones per cada home emprenedor.

En canvi, el conjunt d'Espanya ha mantingut una lleugera tendència ascendent, passant del 78% el 2015 al 99% el 2022. L'any 2021 va superar el 100% per arribar al 104%.

Gràfic 7

Evolució de la ràtio TEA femenina/TEA masculina. Catalunya i Espanya, 2007-2022

Unitat: percentatge



Font: Pimec a partir de dades de l'informe GEM-Catalunya

La següent taula mostra el nombre de dones autònomes al conjunt d'Espanya i a les comunitats autònomes. Andalusia se situa com la comunitat autònoma amb un nombre més alt de dones autònomes (17,1% i 210.386 dones), seguida per Catalunya amb 205.760 dones (16,7%). La Comunitat de Madrid se situa en tercer lloc amb 156.578 dones autònomes (12,7% del total) i en quart lloc es troba la Comunitat Valenciana, amb 136.439 dones autònomes (11,1%).

Les comunitats autònomes amb menys dones autònomes són la Rioja amb 8.739 dones (0,7%), Cantàbria i la Regió de Múrcia amb un 1,3% (37.753 dones), Extremadura amb un 2,2% (26.929 dones), Astúries amb un 2,4% (29.172 dones) i les Balears amb un 2,8% (34.676 dones).

En el conjunt d'Espanya, el nombre de dones autònomes ha crescut aproximadament en un 4,7% des del 2018 i un 1,3% el darrer any. Canàries és la comunitat autònoma que més ha crescut des del 2019 amb un 12,2%, seguit d'Andalusia amb un 10,1%. Les que més van créixer entre 2022 i 2023 van ser les Illes Canàries, Balears i Andalusia.

Taula 4**Nombre de dones autònomes segons comunitat autònoma. Catalunya, 2018-2022**

	<u>Var.p.p</u>						
	2019	2020	2021	2022	2023	19-23	22-23
Total Espanya	1.174.216	1.172.122	1.205.927	1.213.569	1.228.911	4,7	1,3
Andalusia	191.081	194.017	202.499	204.758	210.386	10,1	2,7
Aragó	35.609	34.903	35.312	35.114	35.143	-1,3	0,1
Principat d'Astúries	30.120	29.650	29.734	29.552	29.172	-3,1	-1,3
Illes Balears	31.780	31.770	33.052	33.873	34.676	9,1	2,4
Canàries	46.861	46.810	49.521	51.141	52.558	12,2	2,8
Cantàbria	15.697	15.658	15.840	15.844	15.915	1,4	0,4
Castella i Lleó	63.926	63.062	63.718	63.307	62.951	-1,5	-0,6
Castella – La Manxa	46.526	46.592	48.010	48.269	48.647	4,6	0,8
Catalunya	197.396	196.374	202.537	203.485	205.760	4,2	1,1
Comunitat Valenciana	128.419	128.732	132.171	133.639	136.439	6,2	2,1
Extremadura	26.332	26.229	26.793	26.708	26.929	2,3	0,8
Galícia	86.305	85.130	85.538	84.341	83.649	-3,1	-0,8
Comunitat de Madrid	145.690	144.982	150.841	153.075	156.578	7,5	2,3
Regió de Múrcia	35.903	36.347	37.494	37.540	37.753	5,2	0,6
Navarra	16.439	16.434	16.703	16.606	16.536	0,6	-0,4
País Basc	64.471	64.011	64.650	65.052	64.681	0,3	-0,6
La Rioja	9.047	8.859	8.910	8.778	8.739	-3,4	-0,4

Font: Pimec a partir de dades de l'INE

Taula 5**Percentatge dones autònomes segons comunitat autònoma. Catalunya, 2018-2022**

	<u>Var.p.p.</u>						
	2019	2020	2021	2022	2023	18-23	21-23
Andalusia	16,3%	16,6%	16,8%	16,9%	17,1%	1,2	0,2
Aragó	3,0%	3,0%	2,9%	2,9%	2,9%	-0,3	0,0
Principat d'Astúries	2,6%	2,5%	2,5%	2,4%	2,4%	-0,3	-0,1
Illes Balears	2,7%	2,7%	2,7%	2,8%	2,8%	0,2	0,0
Canàries	4,0%	4,0%	4,1%	4,2%	4,3%	0,4	0,1
Cantàbria	1,3%	1,3%	1,3%	1,3%	1,3%	-0,1	0,0

Castella i Lleó	5,4%	5,4%	5,3%	5,2%	5,1%	-0,4	-0,1
Castella – La Manxa	4,0%	4,0%	4,0%	4,0%	4,0%	0,0	0,0
Catalunya	16,8%	16,8%	16,8%	16,8%	16,7%	-0,2	0,0
Comunitat Valenciana	10,9%	11,0%	11,0%	11,0%	11,1%	0,2	0,1
Extremadura	2,2%	2,2%	2,2%	2,2%	2,2%	0,0	0,0
Galícia	7,4%	7,3%	7,1%	6,9%	6,8%	-0,7	-0,1
Comunitat de Madrid	12,4%	12,4%	12,5%	12,6%	12,7%	0,5	0,1
Regió de Múrcia	3,1%	3,1%	3,1%	3,1%	3,1%	0,0	0,0
Navarra	1,4%	1,4%	1,4%	1,4%	1,3%	-0,1	0,0
País Basc	5,5%	5,5%	5,4%	5,4%	5,3%	-0,3	-0,1
La Rioja	0,8%	0,8%	0,7%	0,7%	0,7%	-0,1	0,0
Ceuta	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,0	0,0
Melilla	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,0	0,0

Font: Pimec a partir de dades de l'INE

Finalment, la taula següent mostra el percentatge de dones autònomes respecte del total de dones de cada comunitat autònoma. Es pot observar com, de mitjana, el nombre de dones autònomes es troba en un 4,9% al 2023. Les comunitats autònomes que superen el 5% són, precisament, les que van créixer en menor mesura a partir del 2019. Igualment, les que més van créixer al 2023 van ser Canàries i Andalusia, amb 0,2 punts percentuals més. Catalunya al 2023 se situava en el 5,0% de dones autònomes i el percentatge va créixer en 0,1 punts percentuals a finals d'aquell any.

Taula 6
Percentatge de dones autònomes respecte al total de dones segons comunitat autònoma 2018-2022

	Var. p.p.						
	2019	2020	2021	2022	2023	18-23	22-23
Total	4,7%	4,8%	4,9%	4,8%	4,9%	0,2	0,1
Andalusia	4,2%	4,3%	4,5%	4,5%	4,6%	0,5	0,2
Aragó	5,4%	5,4%	5,3%	5,1%	5,2%	-0,2	0,0
Principat d'Astúries	5,7%	5,8%	5,7%	5,6%	5,6%	-0,1	0,0
Illes Balears	5,1%	5,2%	5,4%	5,3%	5,4%	0,3	0,1
Canàries	3,9%	4,1%	4,3%	4,2%	4,4%	0,5	0,2
Cantàbria	5,3%	5,2%	5,2%	5,2%	5,2%	-0,1	0,0
Castella i Lleó	5,2%	5,3%	5,3%	5,2%	5,3%	0,0	0,0

Castella – La Manxa	4,4%	4,5%	4,6%	4,5%	4,6%	0,2	0,1
Catalunya	5,0%	5,0%	5,0%	4,9%	5,0%	0,1	0,1
Comunitat Valenciana	4,8%	4,9%	5,0%	4,9%	4,9%	0,2	0,0
Extremadura	4,7%	4,8%	4,9%	4,9%	5,0%	0,3	0,1
Galícia	6,3%	6,2%	6,2%	6,1%	6,1%	-0,2	0,0
Comunitat de Madrid	4,0%	4,1%	4,2%	4,1%	4,2%	0,2	0,1
Regió de Múrcia	4,6%	4,6%	4,8%	4,7%	4,8%	0,2	0,1
Navarra	5,0%	5,0%	4,9%	4,9%	4,9%	-0,1	0,0
País Basc	5,7%	5,7%	5,7%	5,6%	5,7%	0,0	0,0
La Rioja	5,6%	5,6%	5,6%	5,5%	5,4%	-0,2	0,0
Ceuta	3,0%	3,1%	3,0%	3,0%	3,0%	-0,1	0,0
Melilla	2,9%	3,3%	3,2%	3,2%	3,2%	0,3	0,1

Font: Pimec a partir de dades de l'INE

3. Part II: Enquestes i valoració qualitativa

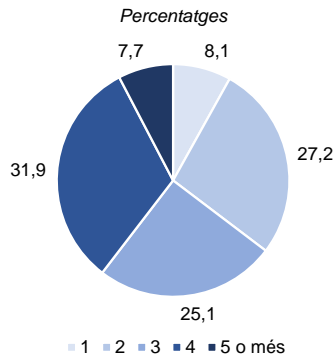
3.1. Primera enquesta: dones autònomes i valoració qualitativa

Fitxa tècnica de l'enquesta i dades de la mostra obtinguda

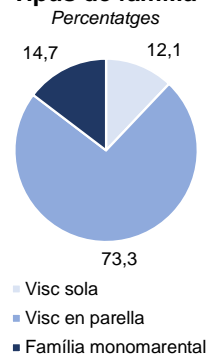
- ✓ Tècnica d'investigació: Enquesta mitjançant formulari electrònic online de resposta voluntària i recepció automàtica.
- ✓ Grandària de la mostra: 270 respostes rebudes, de les quals 35 han estat considerades no vàlides, majoritàriament, per no pertànyer al col·lectiu objecte d'estudi i, en menor mesura, per estar parcialment completats. La mostra final útil considerada ha estat de 235 enquestes totalment completades.
- ✓ Període de recepció de les respostes: del 23 al 30 de gener de 2024.
- ✓ Univers objectiu: contactes de PIMEC classificats com a autònomes amb independència de la seva tipologia.
- ✓ Població: 205.125 autònomes.
- ✓ Error mostral: en el supòsit que la mostra hagués estat aleatòria, el marge d'error és del 5,9%, amb un interval de confiança del 95%.

Perfil de les dones enquestades

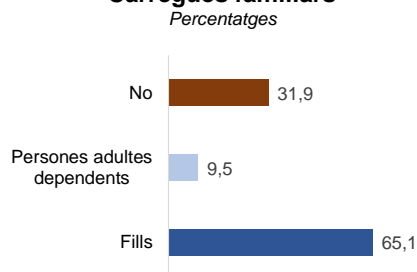
Persones a la unitat familiar



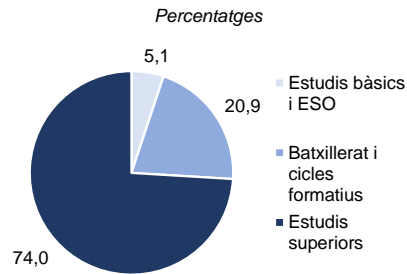
Tipus de família



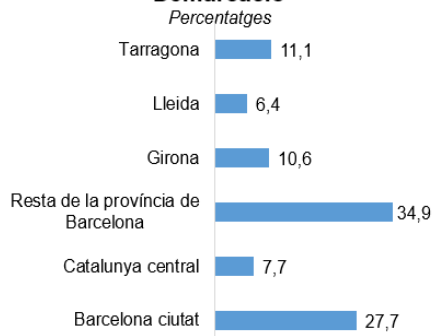
Càrregues familiars



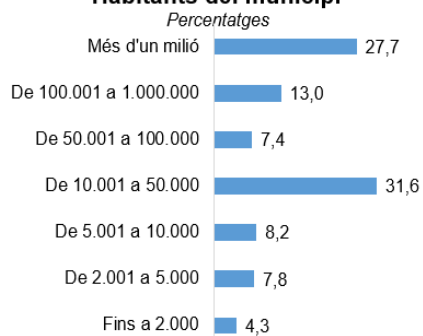
Nivell d'estudis



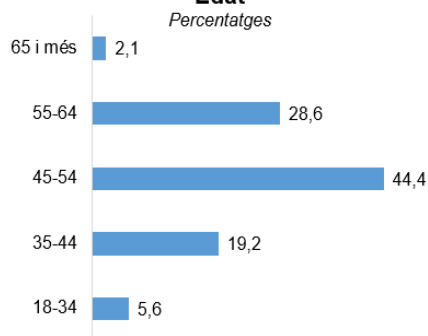
Demarcació



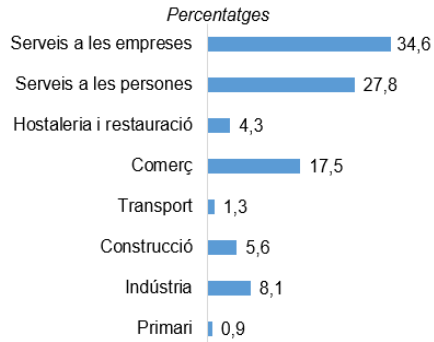
Habitants del municipi

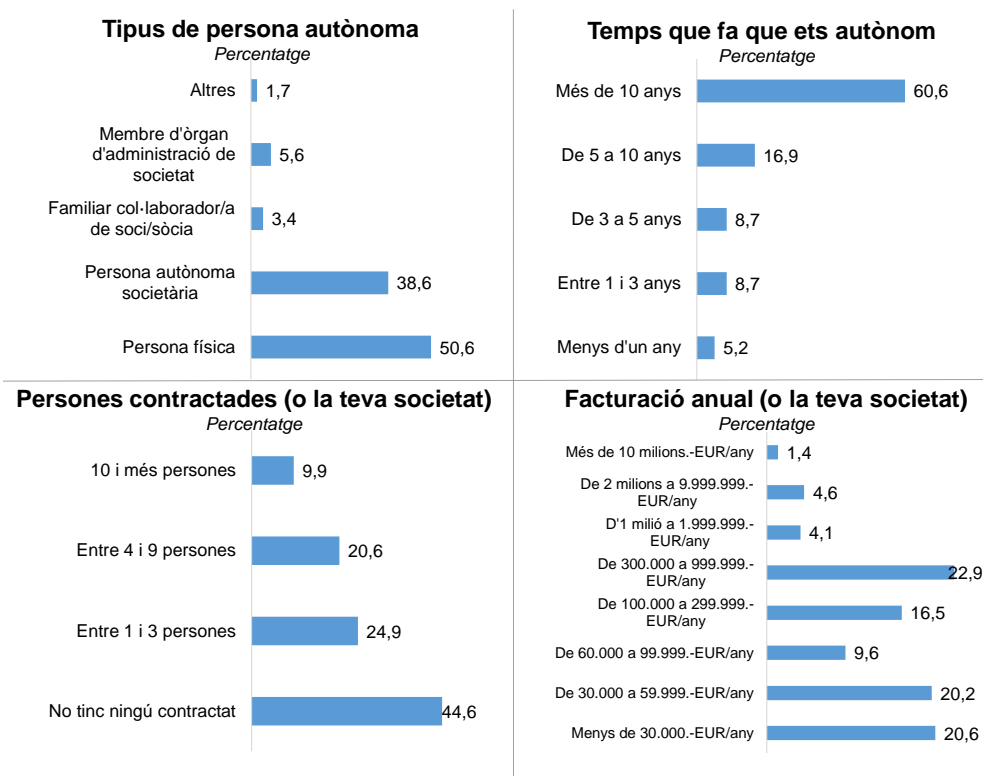


Edat



Sector d'activitat





3.2 Perfil de les dones enquestades

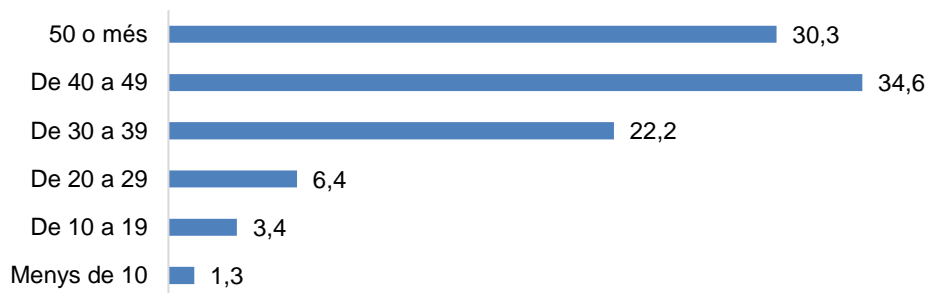
- ✓ La majoria viu en unitats familiars d'entre 2 i 4 persones i en parella.
- ✓ La majoria té càrregues familiars: 65,1% fills i 9,5% persones adultes dependents. Pràcticament un terç no en té.
- ✓ Elevat nivell d'estudis: tres quartes parts tenen estudis universitaris i una de cada cinc, batxillerat i cicles formatius.
- ✓ El 27,7% viu a Barcelona, el 20,3% en poblacions d'entre 50.000 i 1.000.000 d'habitants, el 31,6% en poblacions d'entre 10.000 i 50.000 habitants i el 20,35 en poblacions de menys de 10.000 habitants.
- ✓ La majoria té entre 45 i 54 anys (44,4%), i a continuació hi ha el grup de les de més de 55 anys (30,7%).
- ✓ La majoria es dedica als serveis, tant a les empreses com a les persones i al comerç.
- ✓ Més de la meitat són autònomes persona física i el 38,6%, autònomes societàries.

- ✓ La majoria fa més de 10 anys que són autònomes.
- ✓ El 44,6% no té ningú contractat. De les que tenen persones contractades, la majoria en tenen entre una i tres.

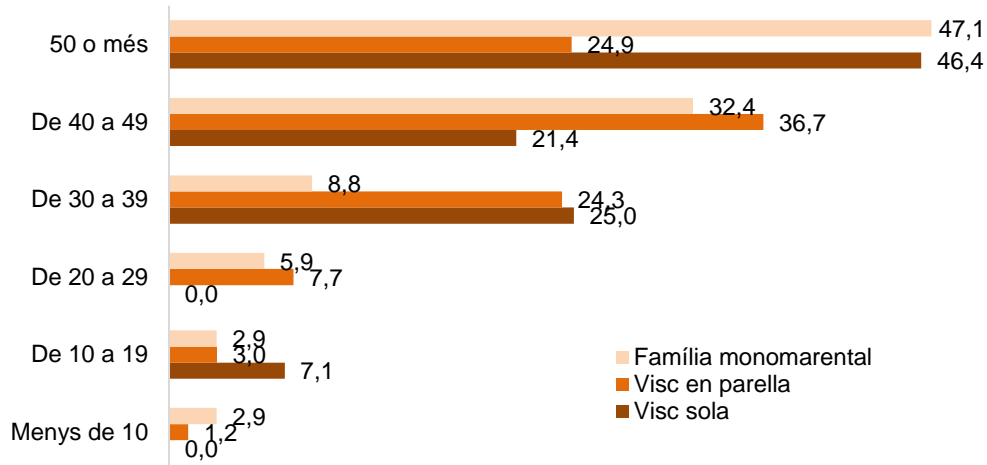
Capítol 1: Organització del temps

Hores que, de mitjana, treballa a la setmana

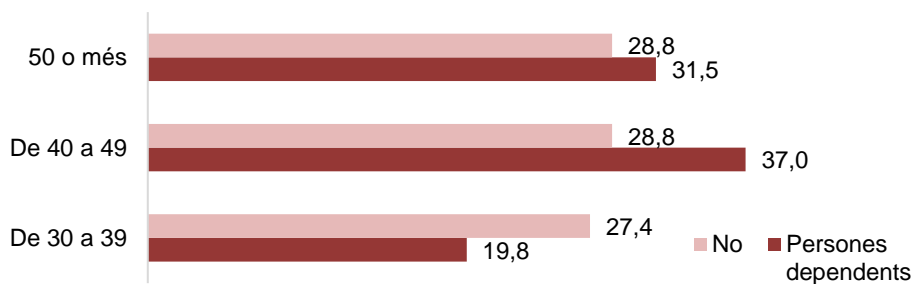
Percentatges



Tipus de família



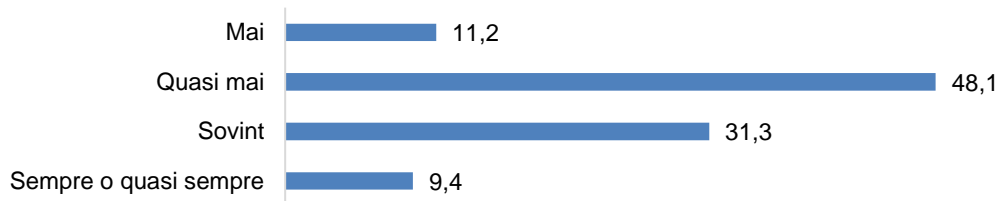
Persones dependents



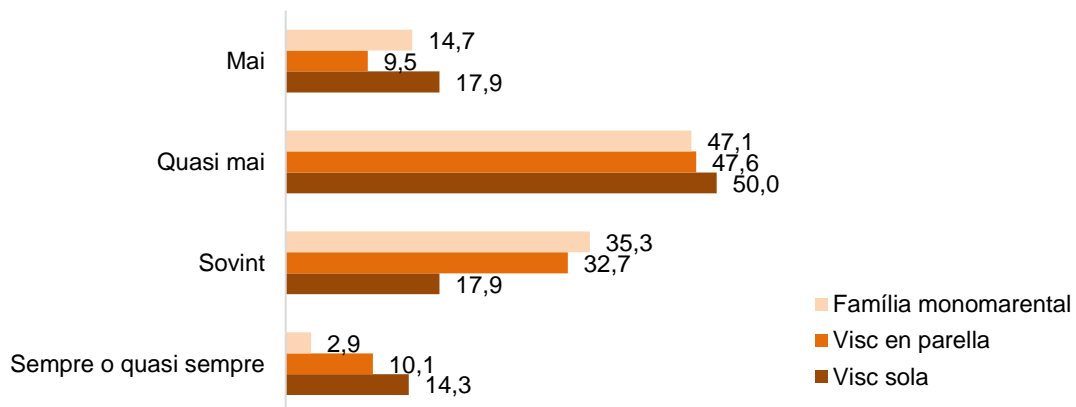
La majoria de les dones enquestades treballen més de 40 h setmanals (64,9%), especialment si el tipus de família és monoparental o la persona viu sola. El 31,5% de les dones enquestades amb persones dependents treballa més de 50 h a la setmana.

El volum de la meva activitat em permet disposar de prou temps per finalitzar les tasques sense necessitat d'incrementar el ritme ni les hores de treball...

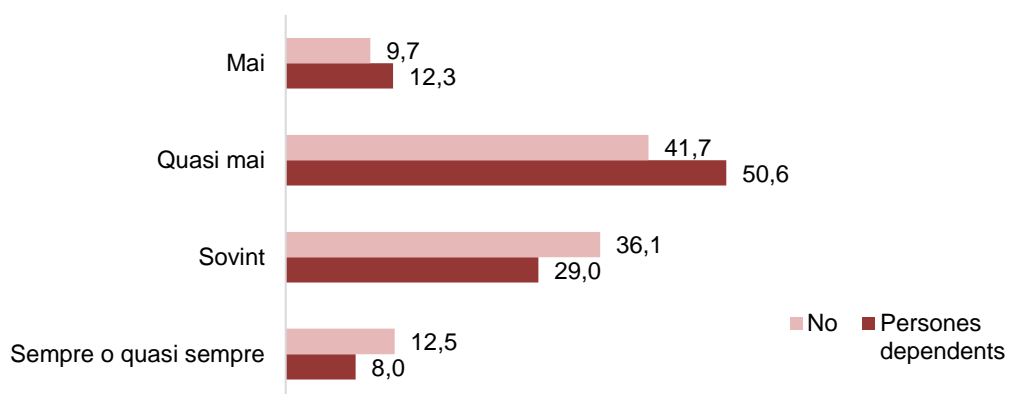
Percentatges



Tipus de família



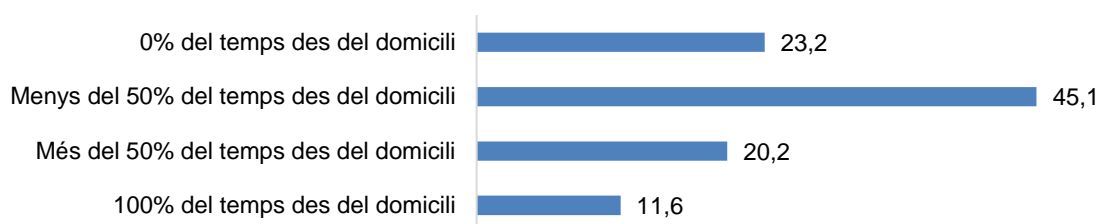
Persones dependents



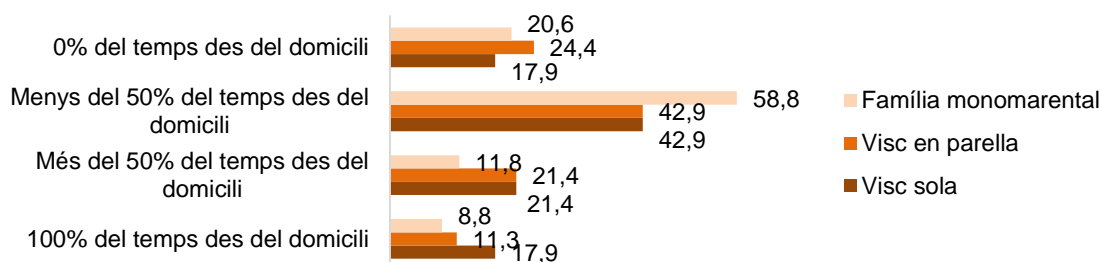
El 48,1% de les dones enquestades quasi bé mai tenen prou temps per finalitzar les tasques sense necessitat d'incrementar el ritme ni les hores de treball. La mateixa dinàmica es dona tant quan s'analitza segons tipus de família (especialment si viu sola) com si tenen persones dependents a càrrec.

Proporció de temps en què desenvolupo l'activitat professional des del domicili

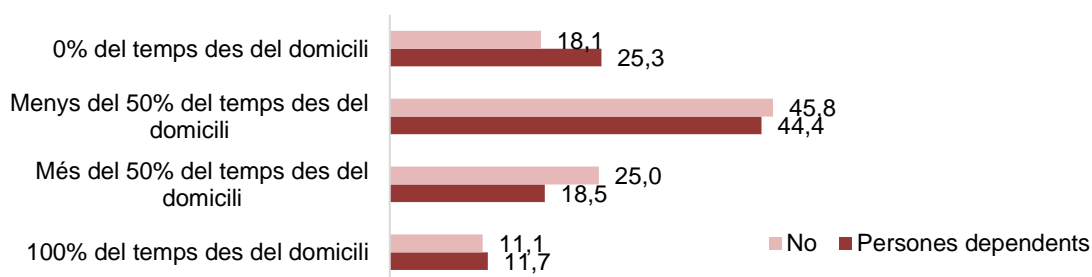
Percentatges



Tipus de família



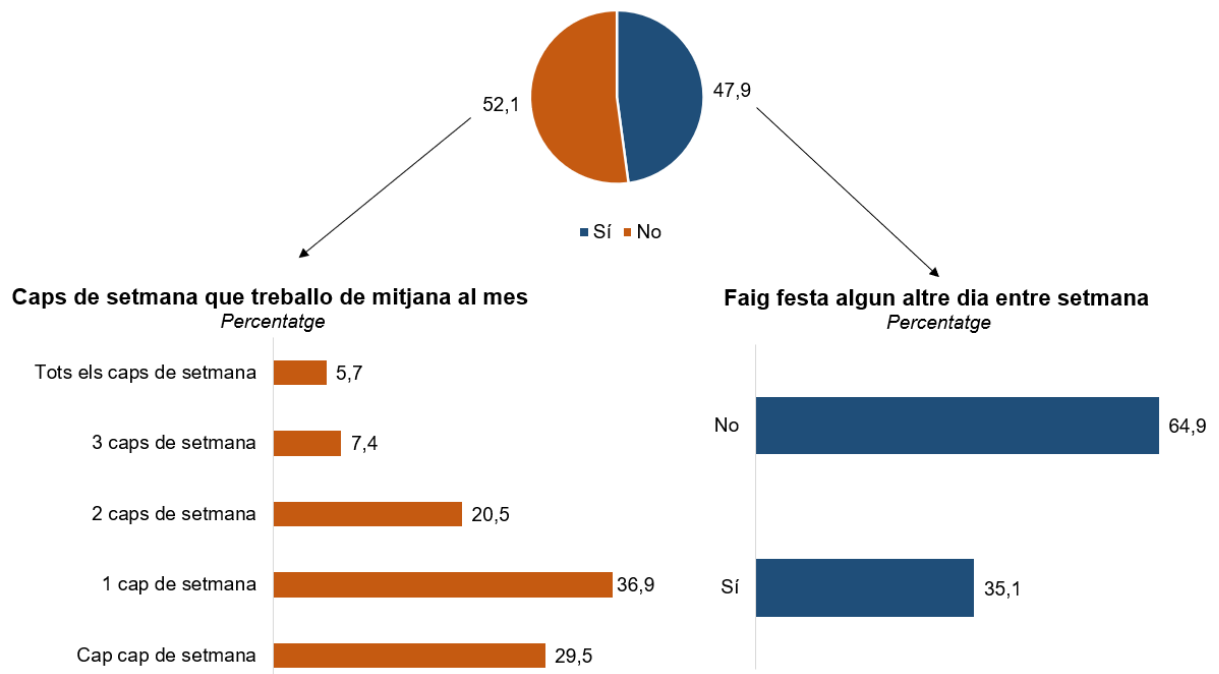
Persones dependents



La majoria de les dones enquestades han indicat que dediquen menys del 50% del temps de treball al seu domicili. Així i tot, el 31,8% reconeix que dedica més del 50% del temps a casa seva. Les famílies monoparentals i les dones amb persones dependents reporten, majoritàriament, que dediquen menys del 50% de la seva feina al seu domicili.

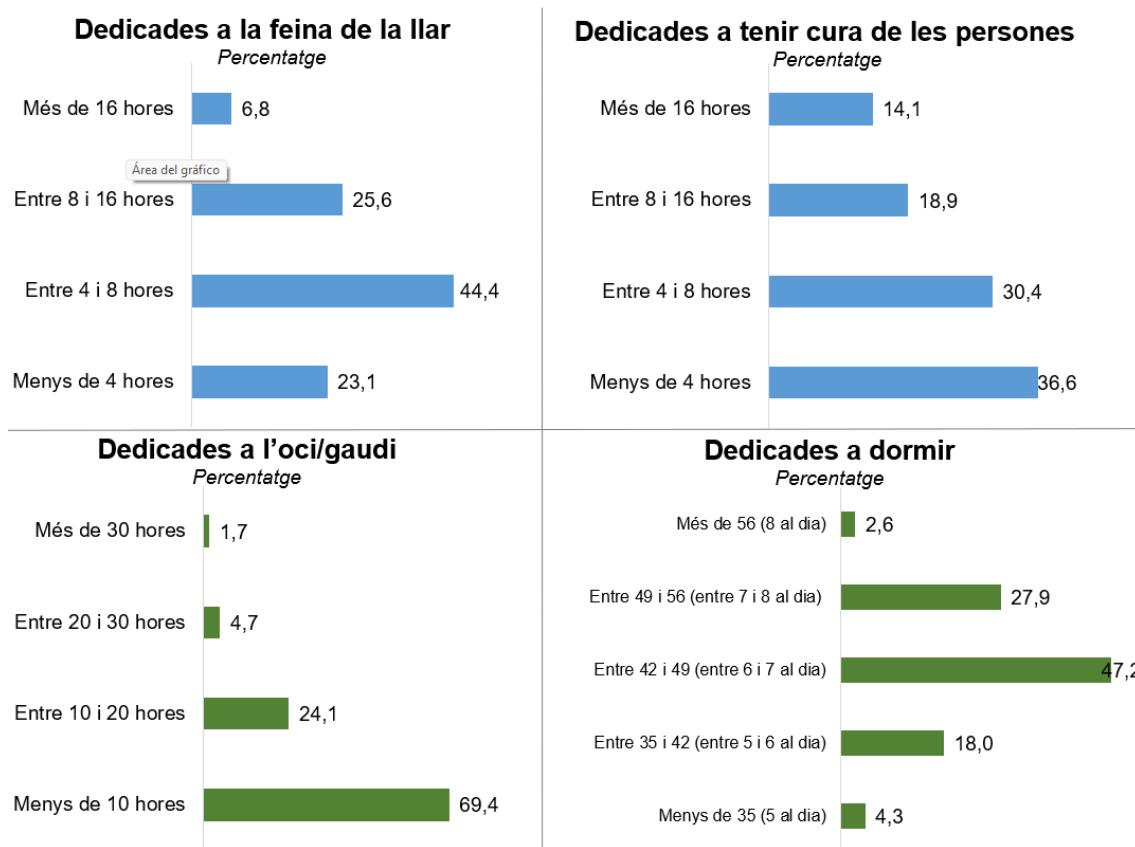
La meva activitat implica treballar obligatòriament algun dia del cap de setmana (ex. comerç, restauració, hostaleria, gimnasos, ...)

Percentatge



El 52,1% de les dones enquestades declara que la seva activitat no implica obligatòriament treballar el cap de setmana, però el 36,9% d'aquestes dones treballen almenys un cap de setmana. De les que declaren que treballen algun dia del cap de setmana, el 64,9% no el compensen amb vacances durant la setmana.

Organització del temps: hores a la setmana

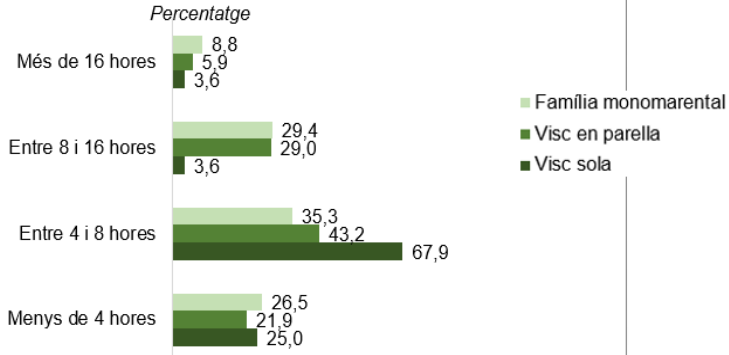


L'organització del temps de les dones autònomes mostra que només el 23,1% dedica menys de 4 h a la feina de la llar, el 69,4% no dedica més de 10 h a l'oci/goaudi i el 47,2% dedica entre 6-7 h a dormir.

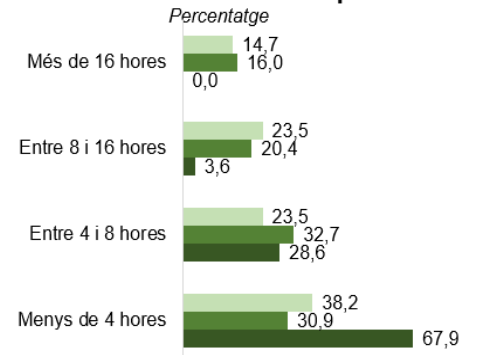
Quan es compara segons el tipus de família o si es tenen persones a càrrec, les respostes són similars però amb algunes variacions. Les persones que viuen soles són les que menys temps dediquen a la feina de la llar i les famílies monoparentals, les que menys dediquen el seu temps a l'oci. Les que tenen persones dependents a càrrec són les que més hores dediquen a tenir-ne cura i menys temps tenen per gaudir de l'oci.

Tipus de família

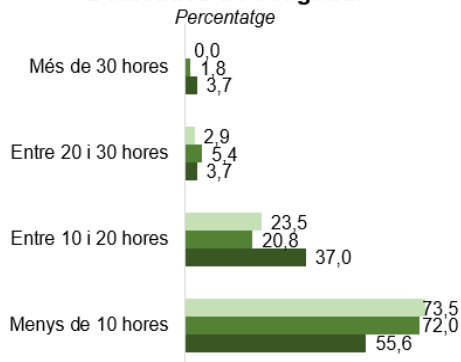
Dedicades a la feina de la llar



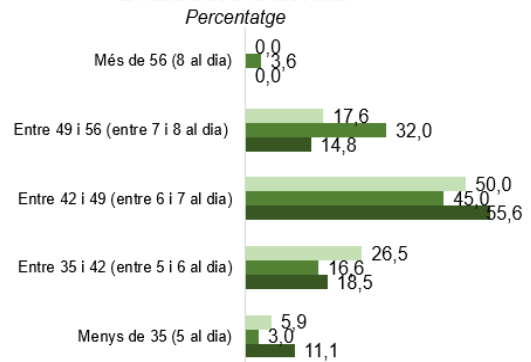
Dedicades a tenir cura de les persones



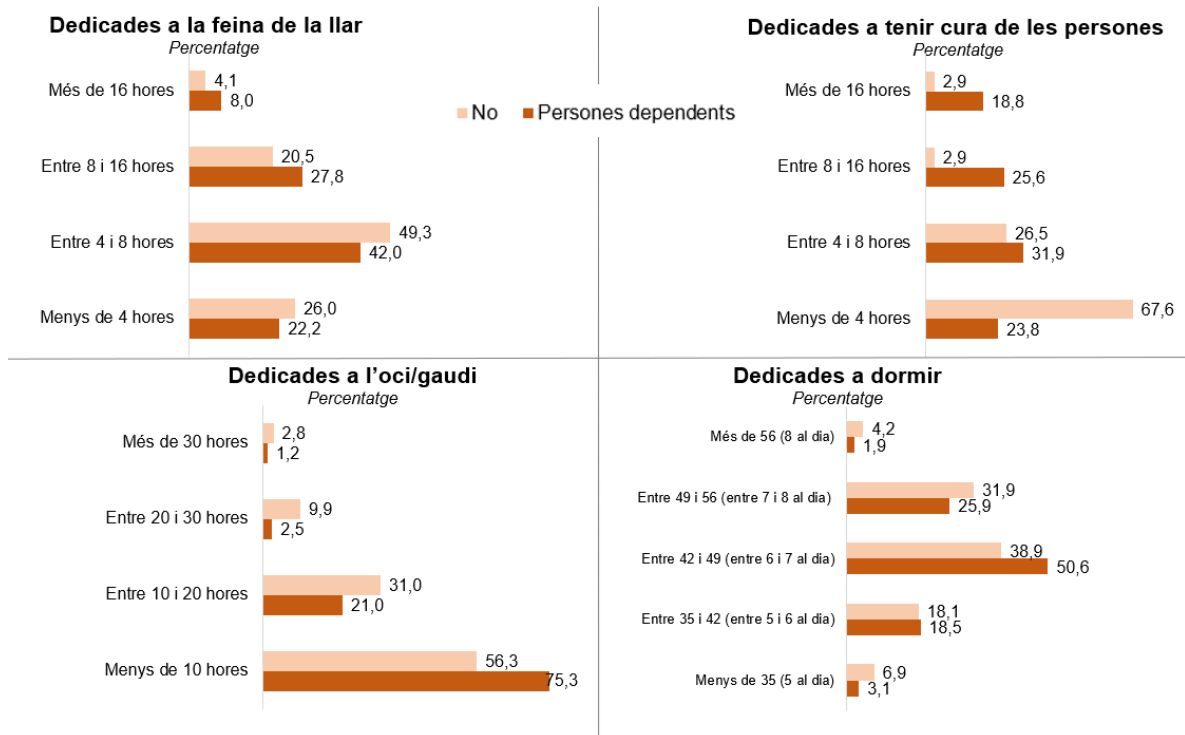
Dedicades a l'oci/gaudi



Dedicades a dormir

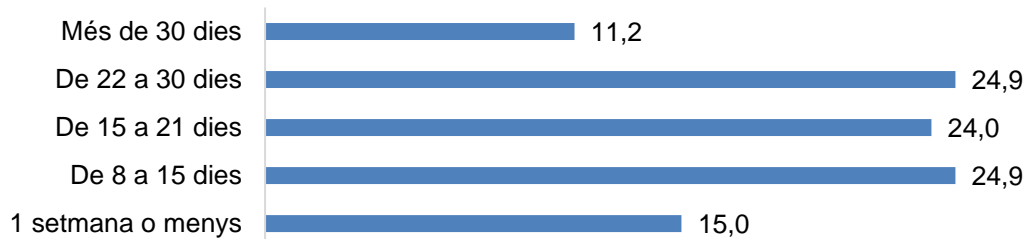


Persones dependents

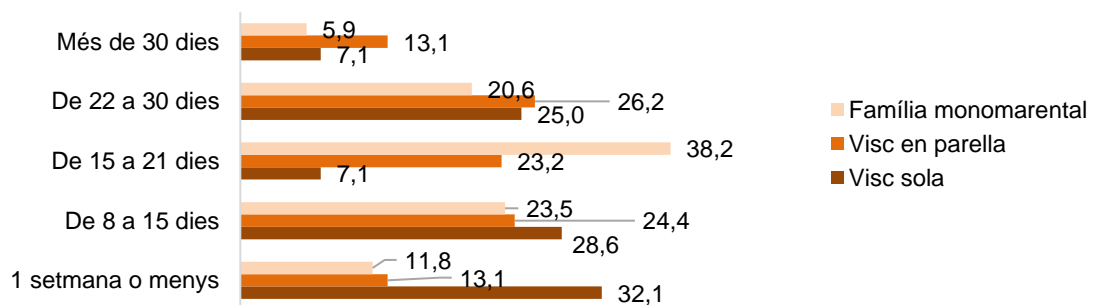


Dies de vacances que faig regularment a l'any

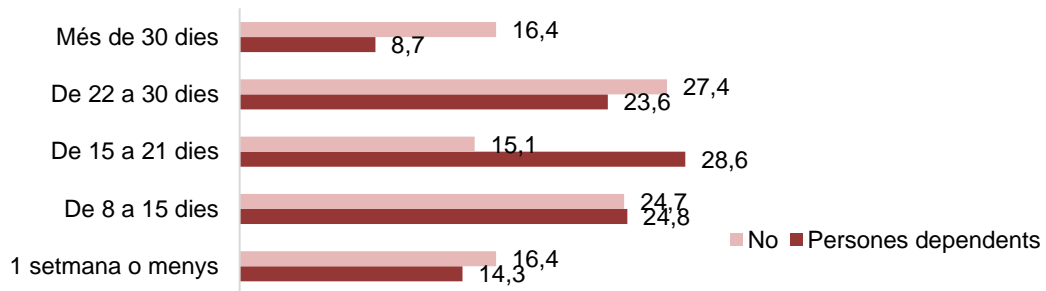
Percentatge



Tipus de família



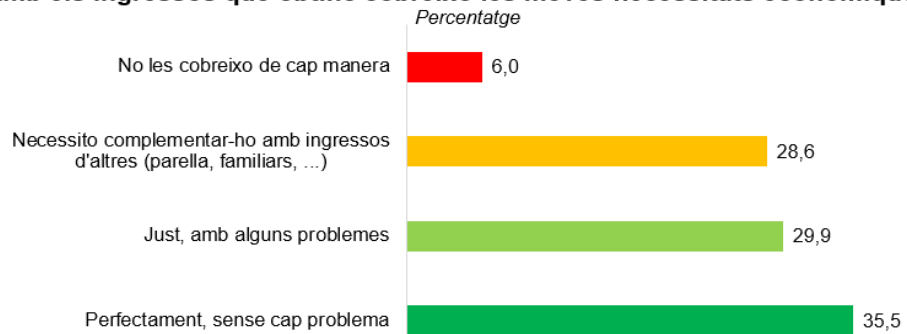
Persones dependents



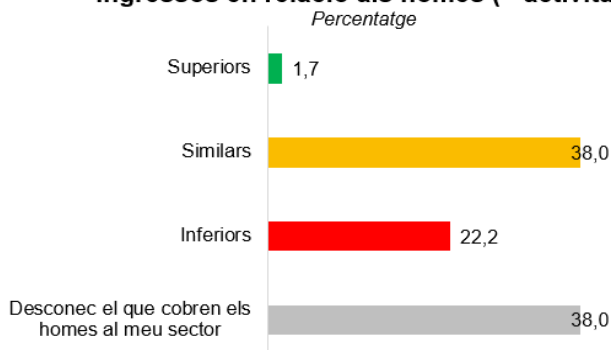
Un 15% de les dones enquestades fan com a màxim una setmana de vacances i, en total, un 63,9 fan com a màxim 21 dies de vacances. Les dones que viuen soles són, representativament, les que menys vacances fan. Les dones amb persones dependents a càrrec són les que menys dies de vacances fan.

Capítol 2: Condicions econòmiques

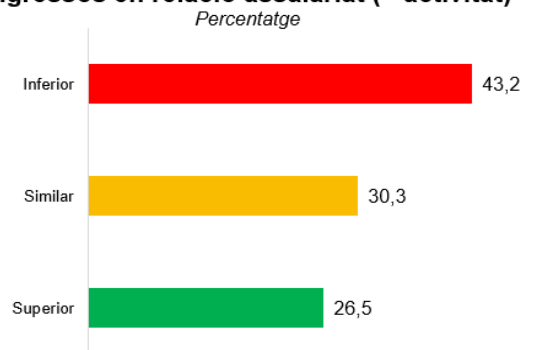
Amb els ingressos que obtinc cobreixo les meves necessitats econòmiques



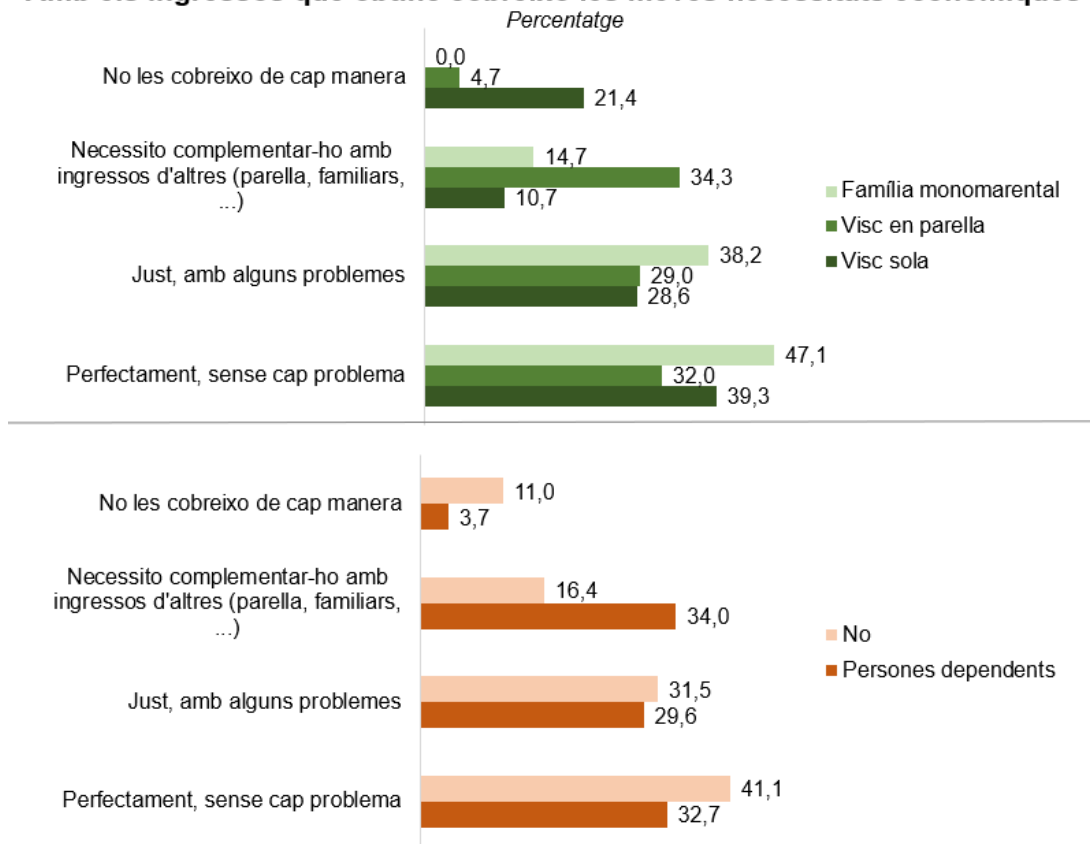
Ingressos en relació als homes (= activitat)



Ingressos en relació assalariat (= activitat)

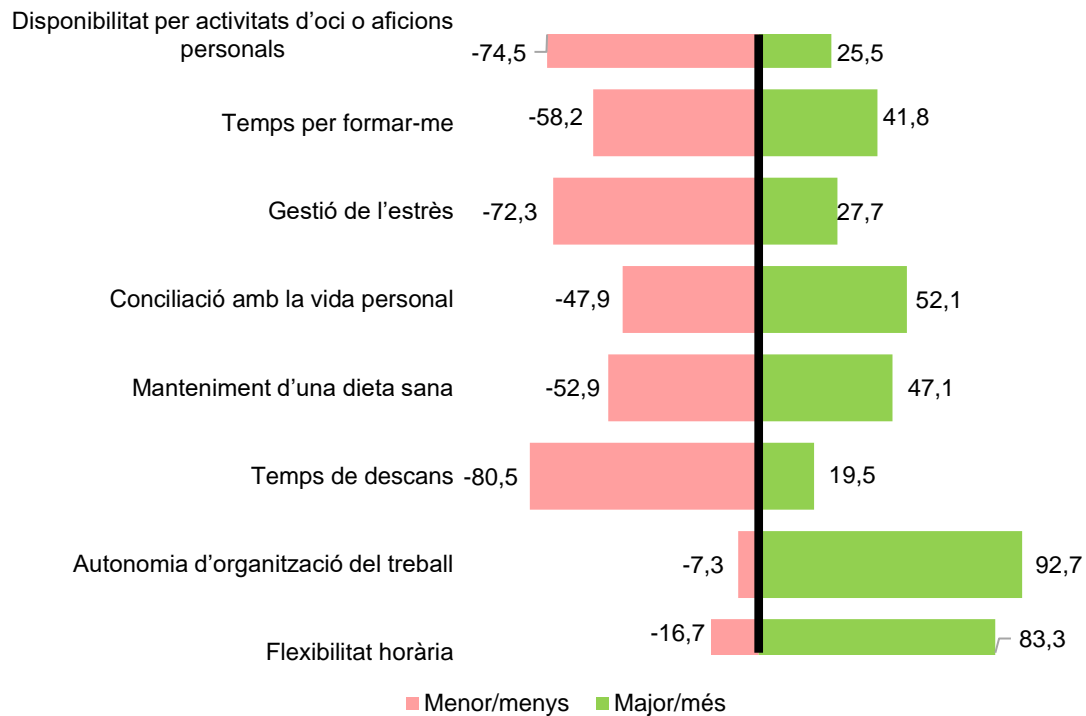


Amb els ingressos que obtinc cobreixo les meves necessitats econòmiques



El 6% de les dones no cobreixen de cap manera les seves necessitats econòmiques, el 28,6% han de complementar els ingressos i el 29,9 arriben justes a final de mes. Comparativament amb els homes autònoms, el 22,2% declara que té la percepció que els homes tenen més ingressos que elles i el 38% desconeix els preus dels homes al seu sector.

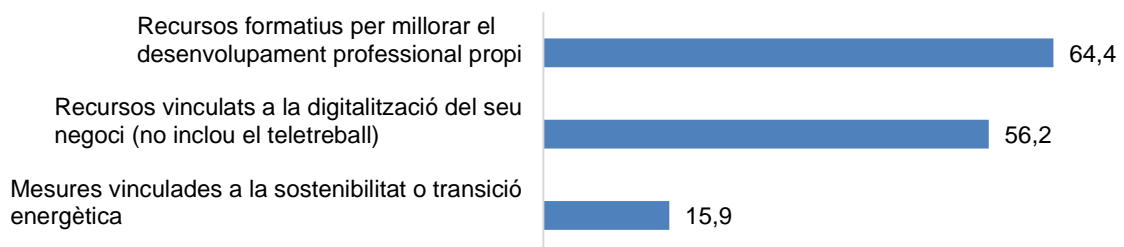
Autònomes en relació amb les assalariades (%)



En comparació amb les dones assalariades, en la majoria d'indicadors les dones autònomes afirmen que tenen una pitjor situació que les dones assalariades. Només es posicionen millor en termes de conciliació amb la vida personal, en autonomia d'organització del treball i en flexibilitat horària.

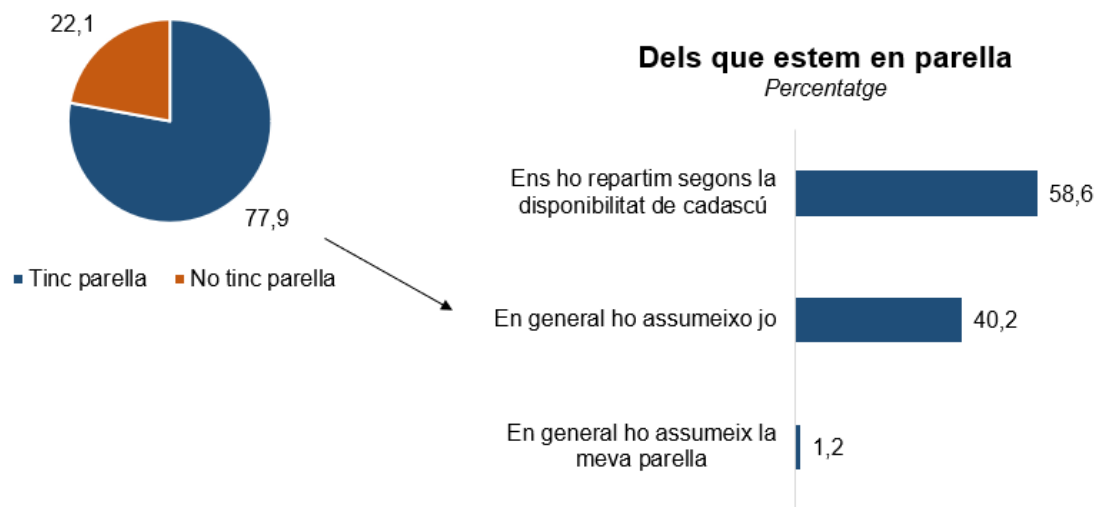
En relació amb la meva activitat Mesures o recursos incorporats en els últims anys

Percentatge



En relació amb les mesures i recursos incorporats en els últims anys, predominen les mesures en formació i desenvolupament professional i de digitalització de negoci. En menor mesura s'han adoptat elements vinculats a la sostenibilitat o a la transició energètica.

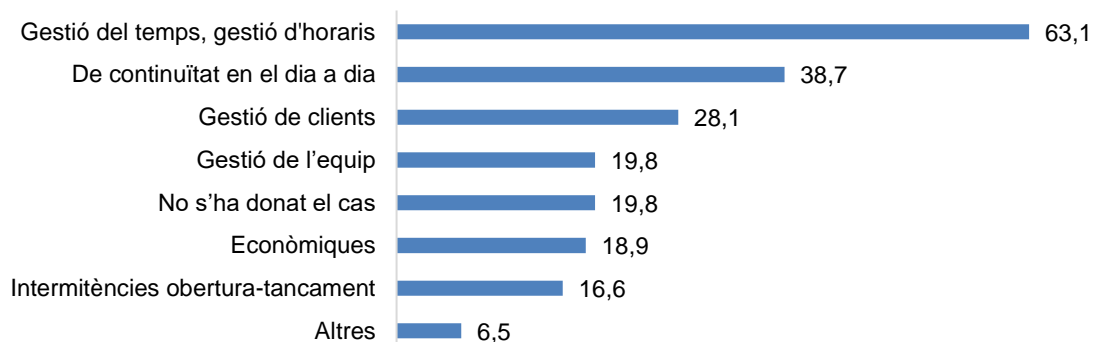
Quan he de tenir cura d'algú



Les dones que han de tenir cura d'algú i tenen parella es reparteixen les tasques en un 58,6%, mentre que el 40,2% declara que ho assumeixen tot elles.

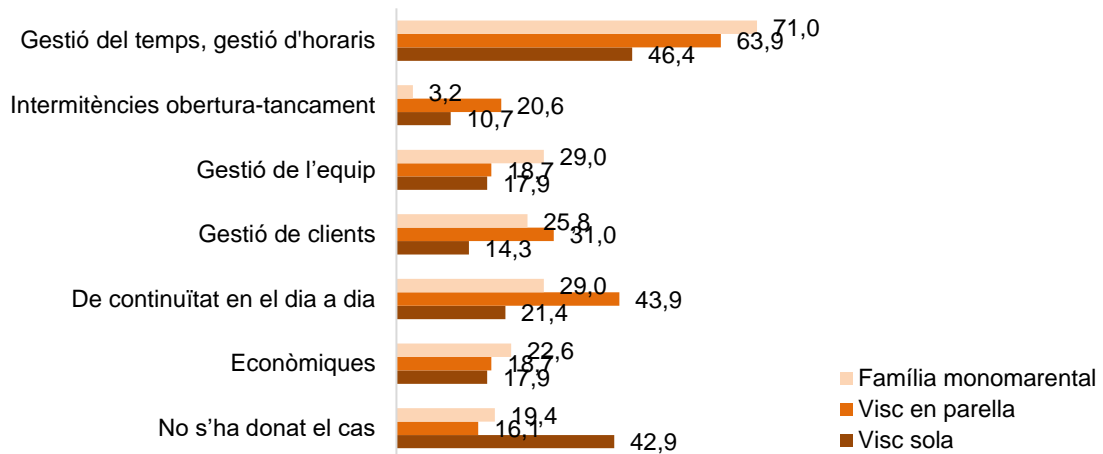
Dificultats per al desenvolupament de la meva activitat

Percentatge

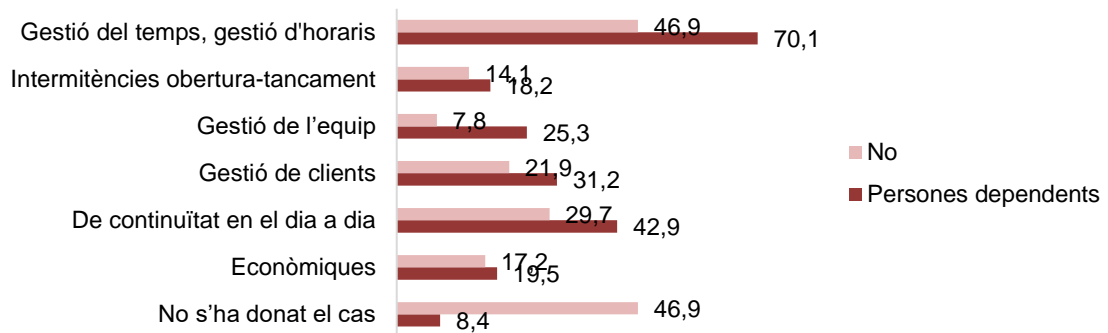


Les principals dificultats per al desenvolupament de l'activitat són, per a aquelles dones que tenen cura d'una persona, la gestió del temps i els horaris (63,1%), seguit de la continuïtat del dia (38,7%) i la gestió de clients (28,1%).

Tipus de família



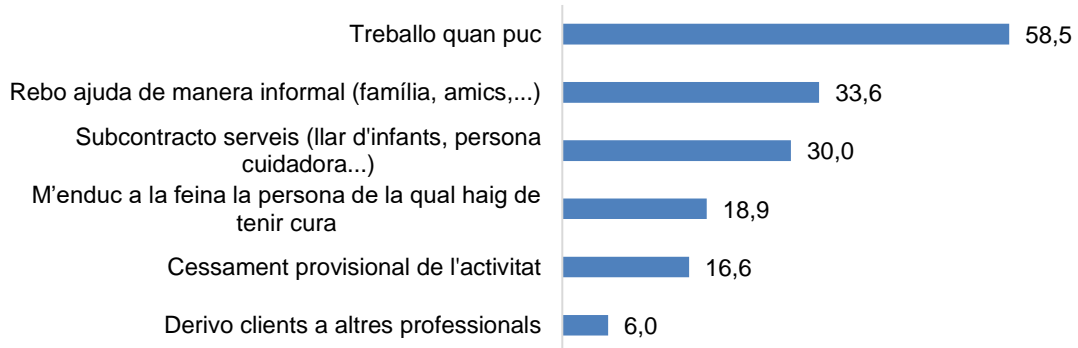
Persones dependents



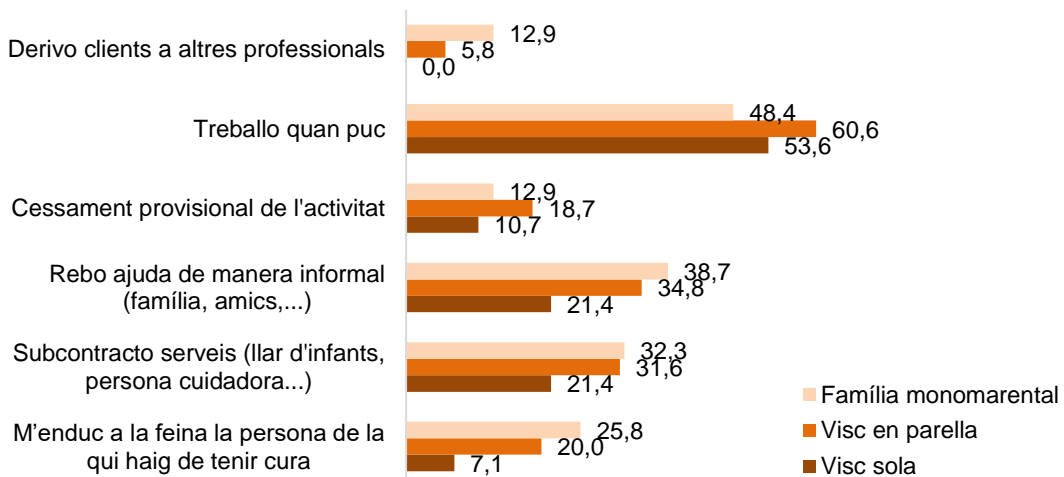
Respecte al tipus de família i si tenen persones dependents a càrrec, la dinàmica segueix sent la mateixa: el principal problema és la gestió del temps; les famílies monoparentals ho afirmen en un 71%. L'altra dificultat principal per gestionar l'activitat és la continuïtat del dia a dia.

Adopto les següents mesures per gestionar la meva activitat

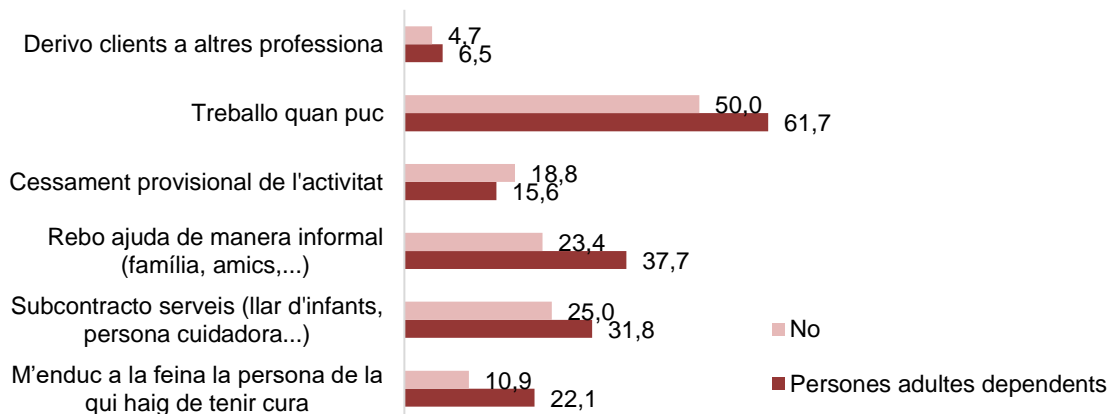
Percentatge



Tipus de família



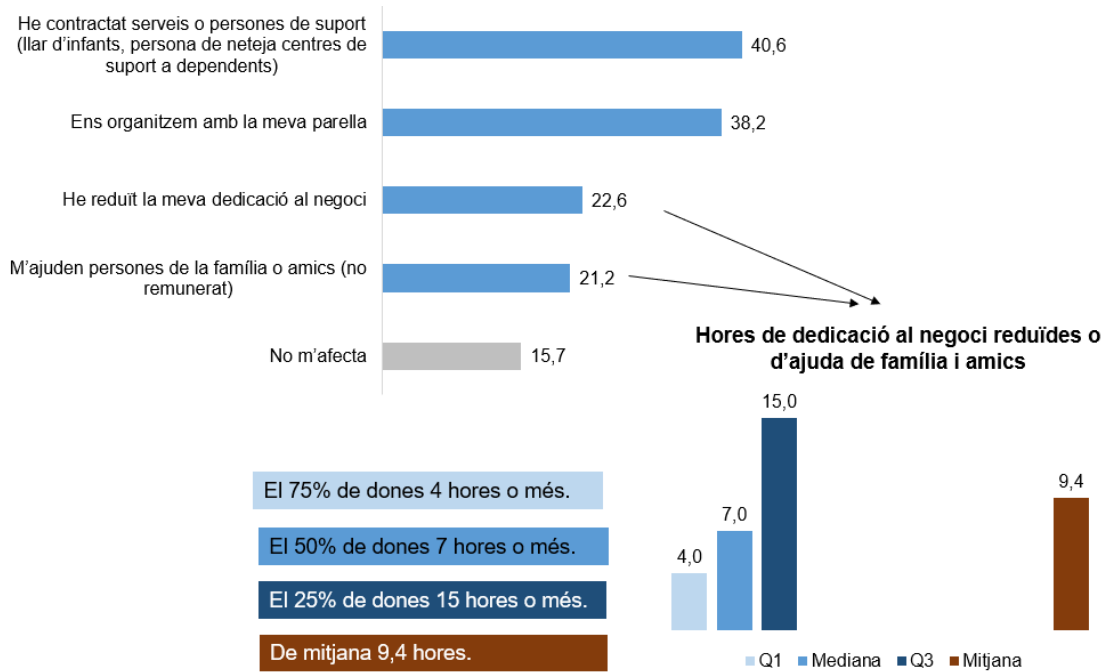
Persones dependents



En relació amb les mesures per gestionar l'activitat, directament afirmen que treballen quan poden al voltant del 60%. El segon element de suport que més han contestat que utilitzen és el de l'ajut informal (família, amics...).

M'organitzo en el meu dia a dia per atendre les tasques de la llar i tenir cura de persones dependents

Percentatge

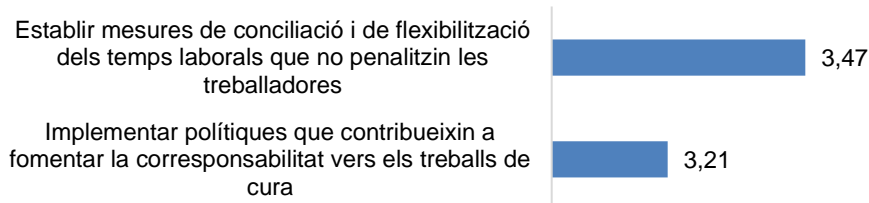


De les que han contestat que han reduït la dedicació al seu negoci, reben ajuda de persones del seu entorn: el 75% afirmen que les ajuden 4 h o més i el 50%, més de 7 h. La mitjana és de 9,4 h d'ajut.

Capítol 3: Valoració de mesures

Relacionades amb la conciliació i la corresponsabilitat pel que fa a les cures

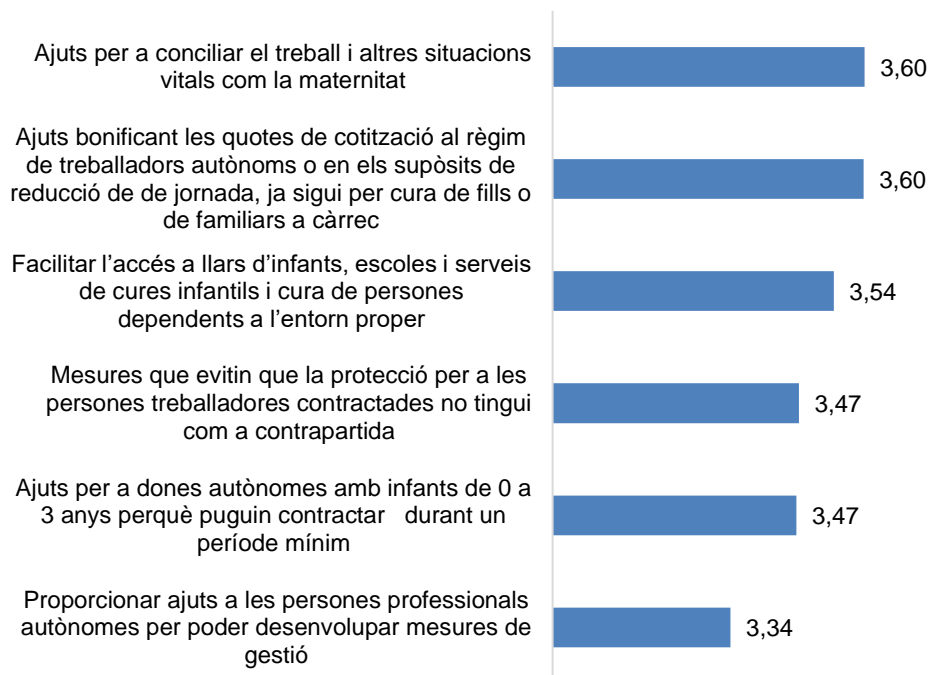
1= Poc important; 4 = Molt important



La majoria de dones valoren molt positivament mesures que permetin millorar la conciliació i flexibilització del temps laboral amb una puntuació de 3,47. També valoren per sobre dels 3 punts les polítiques que contribueixin a fomentar la corresponsabilitat dels treballs de cura.

Orientades al suport a la gestació i criança i a tenir cura de persones dependents

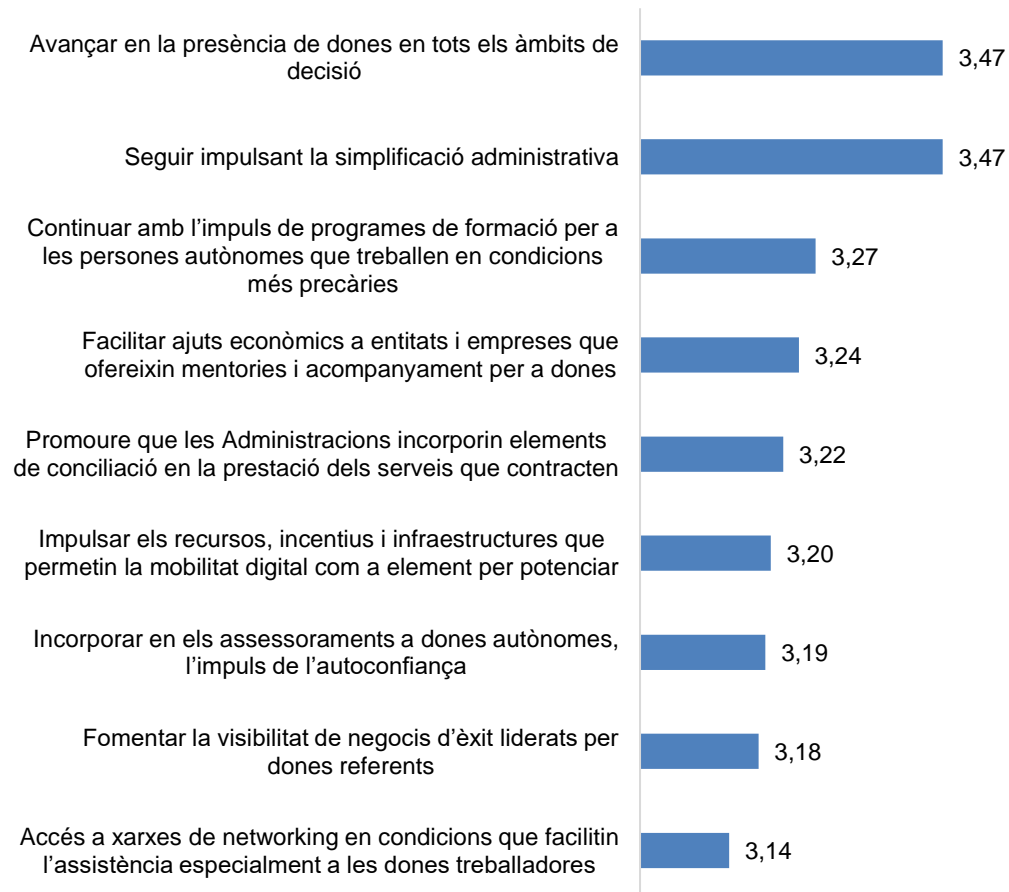
1= Poc important; 4 = Molt important



Les mesures orientades al suport a la gestació, criança i a tenir cura de persones dependents reben una puntuació especialment elevada: els ajuts per conciliar la maternitat són els més valorats amb 3,6 punts, així com els ajuts a les autònomes per poder desenvolupar mesures de gestió.

Orientades al desenvolupament del negoci i al benchmarking de les millors polítiques d'impuls del col·lectiu

1= Poc important; 4 = Molt important



Les mesures orientades al desenvolupament de negoci i l'impuls del col·lectiu reben també totes les valoracions per sobre de 3 i les especialment més valorades són: avançar en la presència de dones en tots els àmbits de decisió i seguir impulsant la simplificació administrativa.

4. Transcripció dels principals resultats de la sessió de treball realitzada el 6 de febrer del 2024

- ✓ Hi ha una sensació de treball constant, fins i tot fora de les hores d'oficina.
- ✓ Hi ha dificultats per compaginar la vida laboral amb la personal i familiar. La majoria de les dones autònomes s'encarreguen de les tasques domèstiques i de la cura dels fills.
- ✓ La maternitat pot suposar un repte important per a les autònomes. Els ingressos de les dones autònomes són, en general, inferiors als dels homes.
- ✓ Hi ha una tendència a subestimar el valor del propi treball i a acceptar preus baixos. Dificultat per trobar temps per a la formació i el desenvolupament professional.
- ✓ El networking és important, però difícil de compaginar amb la resta de tasques.
- ✓ Es valora com a essencial establir mesures per a la conciliació familiar i laboral, com ara la corresponsabilitat en les cures.
- ✓ Es posa en relleu la necessitat de simplificar els tràmits administratius i l'accés a ajudes.
- ✓ S'han de promoure polítiques que fomentin la igualtat d'oportunitats entre homes i dones.
- ✓ Es valora molt positivament la transferència de coneixements entre dones autònomes de diferents generacions.
- ✓ Cal una major participació del sector públic en el suport a les dones autònomes.

4.1 Dones participants en la sessió de treball:

- ✓ Amanda Vivanco (microempresa): A-Transforma és una empresa dedicada a la consultoria, ubicada a Sant Cugat
- ✓ Cristina Gutiérrez (mitjana empresa): La Granja és una empresa dedicada a l'entorn dels serveis educatius, ubicada a Sta. Maria de Palautordera
- ✓ Cristina Vives (microempresa): empresària dedicada al sector immobiliari, situada a Barcelona.

- ✓ Elisabet Bach (microempresa): empresària dedicada als serveis de consultoria econòmica i financera, ubicada a Sant Celoni.
- ✓ Laia Ciuraneta (mitjana empresa): Associació per al desenvolupament rural amb mirada de dona, situada a la Palma d'Ebre.
- ✓ Maria Barranco (microempresa): ASODAME/Naranjas de Valle de Lecrín és una empresa dedicada a la producció i venda de fruita situada entre Granada i Barcelona.
- ✓ Maria Teixidor (microempresa): VUCA Solutions és una empresa dedicada als serveis jurídics amb seu a Barcelona.
- ✓ Marina Vaño (microempresa): empresària dedicada a la fotografia de contingut audiovisual, situada a Barcelona.
- ✓ Mireia Cammany (mitjana empresa): EPI Industries és una empresa del sector tecnològic i de proveïment industrial situada a Lliçà de Vall, Barcelona.
- ✓ Núria Castro: Membre del comitè executiu de FEGICAT, federació dels gremis d'instal·ladors de Catalunya.
- ✓ Rocío Gutiérrez (microempresa): 3e Luxury Services SLU és una agència de viatges receptiva, situada a Barcelona.
- ✓ Teresa Montserrat (microempresa): PAC-Associació del sector audiovisual és una empresa dedicada a les instal·lacions audiovisuals situada a Barcelona.
- ✓ Tutu Tiera (microempresa): Tutu Joieria és una empresa dedicada a la joieria artesanal, ubicada a Barcelona.

4.2 Transcripció de les respostes

Hores mitjanes que treballa a la setmana

"Sí, totalment d'acord. Com a mínim, dedico 40 hores setmanals a la feina. En general, em sembla gairebé impossible treballar menys hores perquè sempre hi ha tasques pendents que requereixen atenció. Tot i intentar organitzar el meu temps de manera eficient, constantment apareixen noves responsabilitats o imprevistos que em reclamen. Aquesta realitat laboral ens porta a mantenir un ritme constant de treball per complir amb les nostres obligacions i assolir els nostres objectius professionals."

Tipus de família/persones dependents

"Crec que quan arribes a casa després d'un dia de treball carregat et veus immersa en les tasques dels nens, les tasques domèstiques i altres responsabilitats, de manera que ni tan sols consideres tenir temps per a tu mateixa. La idea de dedicar un temps tranquil per a les teves pròpies aficions o interessos sembla llunyana i inabastable, ja que l'atenció i l'energia es dissipen en les demandes del dia a dia. A vegades, la sensació d'equilibri entre la vida laboral i personal esdevé difícil de trobar quan les hores del dia es consumeixen amb tasques i responsabilitats externes, deixant poc espai per al descans o la recreació personal."

"Sí, totalment d'acord. Potser si vius en parella, l'esforç és compartit i les responsabilitats es poden repartir, cosa que fa més suportable la càrrega de les tasques domèstiques. No obstant això, quan vius sola, els esforços es multipliquen per dos. Has de fer front a totes les tasques i responsabilitats del dia a dia sense la possibilitat de compartir-les amb algú altre. Això pot suposar un repte afegit, ja que has de gestionar totes les feines de la llar, així com altres obligacions, tota sola. Trobar l'equilibri entre la feina, les tasques del dia a dia i el temps per a una mateixa pot ser especialment difícil en aquestes circumstàncies, però també pot ser gratificant poder gestionar-ho tot de forma independent i sentir-se autosuficient."

El volum de la meua activitat em permet disposar de prou temps per finalitzar les tasques sense necessitat d'incrementar el ritme ni les hores de treball

"Moltes vegades seguim pensant en la feina fora de les hores de treball, i inclús se t'acudeixen idees que són, precisament, les que permeten completar la nostra activitat".

"Sí, continuant amb això, és cert que moltes vegades una acaba treballant molt més del que seria normal, però sovint aquest esforç addicional és necessari per poder assolir els resultats de l'empresa. Tot i que pot ser esgotador i desafiant, aquest compromís ens permet créixer professionalment i sentir-nos satisfetes amb els nostres èxits.

"També és cert que, malgrat haver de fer front a moltes responsabilitats com a família monoparental, hi ha una certa llibertat i flexibilitat en la gestió del temps. Ser l'única persona responsable de la llar pot ser un repte considerable, però també ofereix més control sobre la planificació del dia a dia. Sense haver de coordinar-me amb una altra persona, puc prendre decisions més ràpidament. Això pot incloure la capacitat de prioritzar les tasques, establir rutines eficients i dedicar temps de qualitat als nens sense les complicacions de coordinar horaris amb una altra persona."

Proporció de temps en què desenvolupo l'activitat professional des del domicili

"És com si la distinció entre estar a l'oficina i a casa ja no fos tan clara com abans. Malgrat tornar a casa després d'un dia de feina, encara ens trobem connectats amb la feina, vigilant constantment els correus electrònics i els missatges del telèfon. Això pot significar que, fins i tot a casa, seguim sent «a la feina»".

“Crec que depèn especialment de si tens assalariats o no. Si pots delegar feina, d’alguna manera pots desconnectar més, mentre que si treballes sola, la feina sempre la portes a casa. Si pots delegar tasques, és més fàcil posar límits i desconnectar, mentre que si treballes sola, la feina pot seguir-te a casa sense possibilitat de relleu.”

“El cap de setmana segur que treballo a casa, entre setmana les hores d’oficina són les que són.”

Tipus de família/persones dependents

“Depèn del tipus de servei o sector. Si tens una botiga difícilment pots realitzar tasques a casa, tot i que sempre hi ha marge per fer-ho, com per exemple alguna comunicació amb proveïdors, etc.”

“Com a videògrafa i fotògrafa, trobo que la major part de la feina pot fer-se des de casa, especialment l’edició i el muntatge. No obstant això, la part de creació, com capturar imatges o gravar vídeos, sovint requereix sortir de casa. Això implica anar a llocs específics per capturar els moments i les escenes concretes. Tot i això, la flexibilitat de poder realitzar la major part de la feina des de casa em permet gestionar millor el meu temps i la meva productivitat.”

La meva activitat implica treballar obligatòriament algun dia del cap de setmana

“Les botigues que obren també els dissabtes acaben per no compensar aquesta jornada addicional. És un fet assumit que com a màxim es té un dia de descans i no et plantejes tancar entre setmana... Aquesta decisió implica un equilibri delicat entre les necessitats del negoci i la nostra qualitat de vida.”

“En el meu cas, quan estic involucrada en la planificació i execució d’esdeveniments, no tinc alternativa a treballar durant els caps de setmana. És un desafiament mantenir un equilibri entre la vida professional i personal, especialment si la major part de la feina es concentra en aquests dies.”

“Sovint, els continguts dels clients es produeixen durant el cap de setmana, i això implica que durant els dies laborables la meva tasca principal és l’edició i el perfeccionament d’aquests continguts.”

“Normalment quan treballo els caps de setmana no ho compenso amb un altre dia de festa durant la setmana. Tot i així, no significa que si un dia ho necessites, et puguis agafar el dia de festa.”

“Dormir vuit hores en principi sí que les dormo. Una altra cosa és que les dormis seguides. Bromes a part, és cert que el nivell d’estrès que portem fa que a vegades la qualitat del son no sigui l’adequada pel nivell de coses que tenim al cap.”

“És molt difícil econòmicament permetre’s les vacances. Tots els costos els has d’assumir tu mateixa, i deixar de facturar durant aquest període pot suposar un repte. És una realitat que

moltes autònomes o petites empresàries han d'afrontar, ja que la responsabilitat de finançar les vacances recau exclusivament sobre nosaltres. Això pot acabar implicant que tinguem menys vacances.”

“Si tens persones contractades tens una mica més de marge perquè saps que l'activitat pot continuar.”

“És cert. Si tens personal contractat, tens una mica més de flexibilitat, ja que saps que l'activitat pot continuar sense la teva presència constant. Això et permet prendre't uns dies de descans sense haver de preocupar-te tant pel funcionament del negoci durant la teva absència.”

Tipus de família/persones dependents

“En relació amb les vacances, pots organitzar torns amb la família.”

“En relació amb les vacances, pots organitzar torns amb la família per compartir les responsabilitats i els costos. Això pot ser una manera efectiva de gaudir de temps de descans sense que suposi una càrrega excessiva.”

Amb els ingressos que obtinc cobreixo les meves necessitats econòmiques

“Tenint en compte que moltes autònomes dediquen llargues jornades a la seva activitat professional, és preocupant observar els resultats que revelen la necessitat d'un gran nombre d'elles de complementar els seus ingressos o que, fins i tot, es troben en una situació econòmica precària. Aquesta realitat posa de manifest la presència d'un problema estructural que cal abordar de manera urgent i efectiva.”

“Pot ser que l'elevat percentatge de dones que assenyalen uns ingressos més baixos que els homes tingui a veure amb la tendència a establir preus més baixos. Això podria ser per diverses raons, com ara una possible falta de coneixement del mercat o el temor de no vendre si els preus són més alts. Acabem percebent menys per la nostra feina, malgrat oferir un servei o producte de qualitat. És crucial que les dones empresàries ens conscienciem del nostre propi valor i aprenuem a establir preus que reflecteixin adequadament el valor del nostre treball i els nostres serveis.”

“En molts casos, hi pot haver una pressió per vendre els productes o serveis, fins i tot si s'han de vendre a un preu més baix. Tot i que és important generar ingressos, també és crucial no subestimar el valor del propi treball i assegurar que els preus reflecteixin adequadament aquest valor.”

“Exacte, és una qüestió clau. El valor que donem al nostre temps és fonamental en la determinació dels preus dels nostres productes o serveis. Sovint, valorem molt el nostre temps personalment, reconeixent la importància de dedicar-lo a tasques significatives i a gaudir de moments de descans o de qualitat. No obstant això, a vegades a l'hora de fixar els preus dels nostres productes o serveis, potser no reflectim adequadament aquest valor. Potser, per por de

perdre clients o per la creença que els preus més alts podrien afectar la demanda, acabem establint preus que no reflecteixen el veritable valor del nostre temps i esforç. Trobar la confiança per establir preus justos i alineats amb el valor del nostre treball és clau.”

“Potser, en aquest aspecte, les dones tendim a ser més cauteloses que els homes, prioritzant la seguretat financera. Això pot influir en com establim els preus i el marge de benefici que volem obtenir. Tot i ser prudents, és important reconèixer el valor del nostre treball i assegurar-nos que estiguem sent compensades adequadament. Trobar un equilibri entre la prudència i la valoració justa del nostre treball és clau per a un èxit empresarial durador.”

“Cal calcular amb precisió les hores que dedicarem a cada projecte. Si al final resulta que fem més hores del previst, podem acabar devaluant el valor del nostre temps i treball. És essencial establir expectatives clares amb els clients des del principi i assegurar-nos que els preus i els terminis reflecteixin adequadament el nostre esforç i la nostra dedicació. D'aquesta manera, podem mantenir la valoració justa de la nostra feina i assegurar-nos que estiguem sent compensades adequadament.”

“D'altra banda, penso que hi ha barreres d'informació sobre els pressupostos en el nostre sector, la qual cosa pot afectar la nostra capacitat per establir preus justos. D'alguna manera, els homes tenen més accés a aquesta informació a través de les seves xarxes de contactes. És important superar aquesta barrera i buscar maneres de conèixer millor els estàndards de preus del nostre àmbit.”

“Algun cop m'ha passat que he acceptat algun projecte per corregir-lo i quan veig el pressupost inicial em poso les mans al cap de tan elevat com és. Els preus que cobren a vegades els homes no són representatius de la qualitat que presenten”.

“Sovint, hi ha una por a ser rebutjades quan establim els nostres preus. Tot i així, és crucial recordar la importància de posar preus que reflecteixin el valor del nostre treball, encara que això pugui implicar alguna negativa ocasional.”

Autònomes en relació amb les assalariades %

“Veig que són majories molt marcades. M'hi sento molt identificada. No teniu molt la sensació que heu de fer malabars amb el temps?”

“Quan ens comparem amb les assalariades, és possible que notem una diferència en la gestió del temps i en la dedicació a la formació. Com a autònomes, sovint tenim moltes responsabilitats i, a vegades, ens és difícil trobar el temps per invertir en la nostra pròpia formació i desenvolupament professional. Això pot ser un desafiament, ja que la formació contínua és crucial per mantenir-nos actualitzades en el nostre camp i millorar les nostres habilitats i competències.”

Mesures o recursos incorporats els últims anys

“Bé, depèn del sector on treballes. Si la feina la fas exclusivament amb l'ordinador, la transició energètica no és gaire rellevant.”

“Nosaltres hem incorporat furgonetes elèctriques, però entenem que no és escalable per tots els sectors. Al final el que es pot fer és que quan et desplaces, pots utilitzar transport sostenible.”

Quan haig de tenir cura d'algú

“Per una banda, depèn molt de les càrregues professionals que tingui la parella. Si són equiparables, la distribució de tasques pot ser més equitativa. Tot i així, em sembla que segueix havent-hi un percentatge molt alt, el del 40% de les dones enquestades, que afirmen responsabilitzar-se elles mateixes de les cures d'algú.”

Adopto les següents mesures per gestionar la meua activitat

“Jo vull preguntar: tothom està d'acord a endur-se algú a la feina? Jo no només m'emporto el meu fill sinó també les coses que pot fer servir per distreure's.”

“En el meu cas, les companyes i jo ens ajudem quan algú porta el seu fill a la feina, coordinant-nos per estar pendents d'ells, si cal. Dubto que aquest suport es generi també entre els homes.”

“Aquest tema està estretament relacionat amb el que discutíem anteriorment; la gestió del temps és una preocupació principal. Si no podem trobar prou temps per cuidar dels nostres fills o completar les tasques domèstiques, una opció és contractar serveis o persones de suport. Això pot permetre'ns alliberar part de la càrrega i dedicar més temps a les nostres responsabilitats laborals o a altres activitats importants. Tanmateix, això també implica un cost addicional i, per tant, cal considerar-ho amb cura per trobar l'equilibri adequat entre les necessitats familiars, professionals i econòmiques.”

Relacionades amb la conciliació i la corresponsabilitat pel que fa a les cures

“Sovint parlem de la importància de cuidar les persones del nostre voltant, però és sorprenent que no ens preguntin si ens cuidem a nosaltres mateixes. En aquest sentit, crec que ens oblidem sovint de dedicar temps i atenció a nosaltres mateixes. És fonamental reconèixer que el benestar personal és igualment important i que, per ser capaces de cuidar els altres de manera efectiva, també hem de prioritzar les nostres necessitats i el nostre propi benestar físic, emocional i mental.”

“Malgrat l'objectiu d'equiparar els drets i les obligacions de les autònomes amb les persones assalariades, la realitat és que sovint això no és possible. Les autònomes solen haver de

treballar més hores i enfrontar-se a una burocràcia més pesada, la qual cosa dificulta compaginar la vida laboral i personal. És important buscar solucions per millorar les condicions de treball dels autònoms i reduir aquestes barreres administratives.”

Orientades al desenvolupament del negoci i al benchmarking de les millors polítiques d'impuls del col·lectiu

“És un gran problema, efectivament. Conec companyes que prefereixen no demanar ajuts simplement perquè la quantitat de burocràcia és tan aclaparadora que veuen aquesta opció com una tasca impossible. És essencial simplificar els processos administratius per assegurar que els ajuts estiguin disponibles i siguin accessibles per a totes les persones que els necessitin, fomentant així la participació i la igualtat d'oportunitats.”

“El fet que posem unes valoracions tant altes a les propostes de regulacions ens indica que estem lluny de tenir un marc normatiu que afavoreixi l'activitat econòmica de les treballadores autònomes.”

“Sabem que el networking és vital per al desenvolupament professional, però quan el temps escasseja, no només a la feina sinó també a casa, dedicar temps a respondre correus electrònics relacionats amb l'ampliació de la xarxa de contactes sovint queda relegat a l'últim lloc de la llista de prioritats. En una situació on cada minut és valuós, és difícil trobar el temps necessari per a aquesta tasca, tot i reconèixer-ne la importància.”

“A més, depenent d'on visquis i realitzis la teva activitat, la cosa canvia molt. Si vius en un poble, el cercle de persones que treballen en la teva activitat és molt petit o quasi bé nul, el que fa que a vegades ni tan sols parli de la meva activitat en el meu entorn.”

“La maternitat és un tema que m'he hagut de plantejar, no he tingut fills i al final la decisió estava entre prioritzar la feina o tenir fills. Depenent de l'edat en què et trobis, potser estàs sacrificant la teva maternitat per un projecte professional.”

“De fet, el que s'està veient és que cada cop hi ha més gossos que fills, sigui tant en termes de despeses econòmiques com de temps que se'ls hi ha de dedicar.”

“En el meu cas, la maternitat no va ser una decisió prèviament meditada. Va sorgir de manera natural mentre desenvolupava la meva carrera professional. Vaig tirar endavant amb ambdós projectes, la feina i la família, alhora. Ara observo que les noves generacions s'ho plantegen amb més deteniment, s'ho prenen amb més calma abans de prendre la decisió de tenir fills. A la meva època, no era tan habitual reflexionar tant sobre aquest tema.”

“El tema de la maternitat és una cosa que ens afecta particularment. En el meu cas, per aconseguir dur a terme la meva activitat professional vaig haver de considerar on vivia. Sense una xarxa familiar que em pogués donar suport, la situació es complicava molt. Em vaig adonar que, sense ingressos suficients, la idea de tenir fills es tornava simplement inviable.”

“Si has nascut en una família d'autònoms veus més normal tenir fills i treballar igualment. Tot i així, realment és una cosa a tenir en compte, perquè incrementen les despeses, i, vulguis o no, per la reducció del temps disponible, els ingressos disminueixen. A més, la baixa per maternitat sent autònoma és ridícula. És inviable agafar-la.”

“La meva filla és arquitecta autònoma, i tot i estar dedicada a la filla, segueix treballant tant com pot per no perdre projectes ni clients (igual que quan estava embarassada). Així i tot, li compensa la llibertat que tindrà en el futur a nivell de conciliació maternal.”

“Mesura a comentar: una de les coses que ens passa a les autònomes és que ens costa molt aixecar una cartera de clients, i si, donat el cas, has de transferir un client a un company, et fa por que no torni amb tu. Crec que seria interessant plantejar mesures que permetin la transferència de clients de persones autònomes a punt de jubilar-se cap a dones autònomes, especialment a totes les persones autònomes de perfil jove.”

“Estic completament d'acord amb tu. És una tasca que m'està resultat bastant complexa, ja que trobar una substituta adequada implica diverses consideracions. No només es tracta de trobar algú amb les habilitats i l'experiència adequades, sinó que també comparteixi la visió i els valors del negoci. Però més enllà d'això, seria fantàstic poder transferir la meva activitat a algú més jove.”

“Seguint amb la proposta de transferència de coneixements, les persones de baixa de llarga durada podrien ser d'utilitat en aquest sentit. Aquesta és una oportunitat per aprofitar el seu bagatge d'experiència i coneixement acumulat durant els anys i traspasar-lo a altres membres de l'organització o professionals més joves. Aquesta col·laboració pot ser enriquidora per a totes les parts implicades, ja que permetrà la transmissió de coneixements essencials i el desenvolupament de noves competències.”

“Sí, i, de fet, creiem que el sector públic hauria de participar i coordinar més activament aquest tipus de mesures, de manera que s'estandarditzi més l'activitat i que el circuit de transferència de coneixement quedi cobert per l'àmbit legal, com, per exemple, que els jubilats puguin cobrar per això sense que els perjudiqui. No fer res acaba perjudicant molt les persones. Podria ser un favor mutu i un valor social, inclús des del punt de vista de la salut mental per a les persones autònomes jubilades.”

“Ara hi ha la sensació que ningú vol ser autònom. Els joves, on realment tenen oportunitats per ser-ho és al sector digital/tecnològic, però a la resta de professions ho tenen molt més complicat. En realitat és més per una raó de quant poden aportar, en el sentit que just en sortir de la carrera universitària necessiten encara adquirir molts coneixements i experiència, i això comporta que fins als 30-35 anys no es puguin fer autònoms. Vaig estudiar enginyeria de la construcció, i fins que no vaig tenir una gran experiència no em vaig poder fer autònoma. Fins als 35 res.”

“Així i tot, amb totes les complicacions i problemes, no ho canviariem per ser assalariades. Els guanys en autonomia i llibertat compensen. De fet, no sé si inclús sabria delegar la meva feina. S’ha de saber col·laborar, en última instància hi ha clients que són els teus caps i això s’ha de saber gestionar també.”

“Totalment d’acord. Jo, a més, insisteixo que la càrrega mental que tenim les dones autònomes és molt més alta que la dels homes; controles tot el que passa a casa més enllà de la feina. Esgota molt. A més, si la teva parella no és empresària, el fet que tu tinguis més flexibilitat fa que ens encarreguem de més coses.”

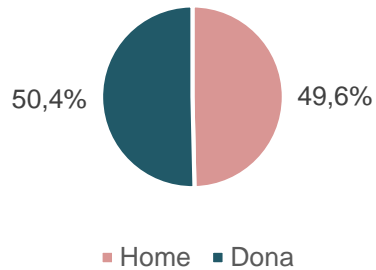
4.3 Segona enquesta: Anàlisi comparativa entre persones autònomes (homes-dones) a nivell europeu

Fitxa tècnica de l’enquesta i dades de la mostra obtinguda

- Tècnica d’investigació: Enquesta a partir de formulari electrònic online de resposta voluntària i recepció automàtica.
- Mida de la mostra: 426 qüestionaris rebuts i validats.
- Període de recepció de les respostes: del 2 al 20 de desembre de 2023.
- Univers objectiu: contactes de persones autònomes de PIMEC i de PIMEC Autònoms.
- Població: 559.770 persones afiliades al Règim Especial de Persones Autònomes a Catalunya.
- Error mostral: En el supòsit que la mostra hagués estat aleatòria, el marge d’error és del 4,75% amb un interval de confiança del 95.

Capítol 1: segmentació i situació de les persones enquestades

Distribució de gènere

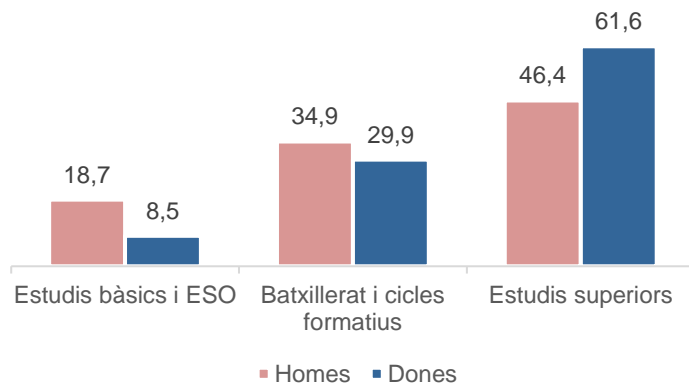


Font: PIMEC

A l'enquesta han participat 426 persones, de les quals el 50,4% són dones i el 49,6% homes.

Nivell d'estudis

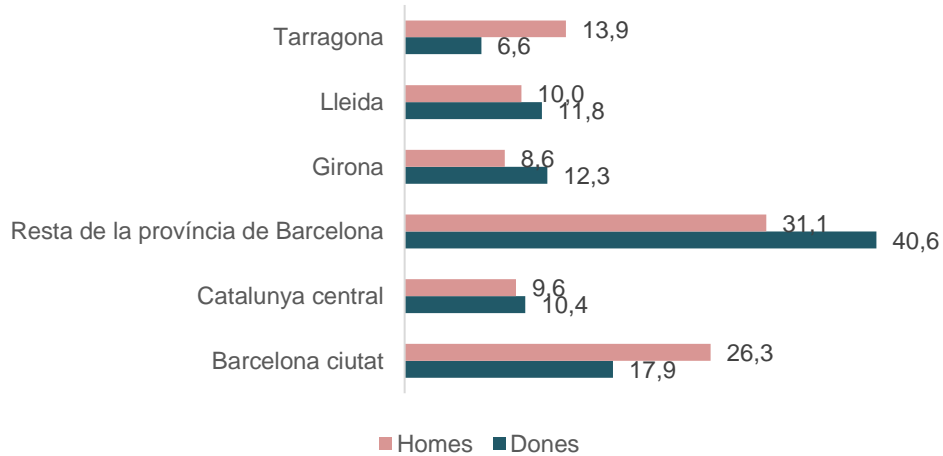
Percentatge de persones autònomes



A nivell educatiu, es constaten disparitats segons el gènere, amb els homes registrant un percentatge superior en els nivells formatius més bàsics i mitjans (18,7% i 34,9%), mentre que en el cas de les dones autònomes, destaquen majoritàriament amb un 61,6% les que posseeixen estudis superiors.

Demarcació

Percentatge de persones autònomes

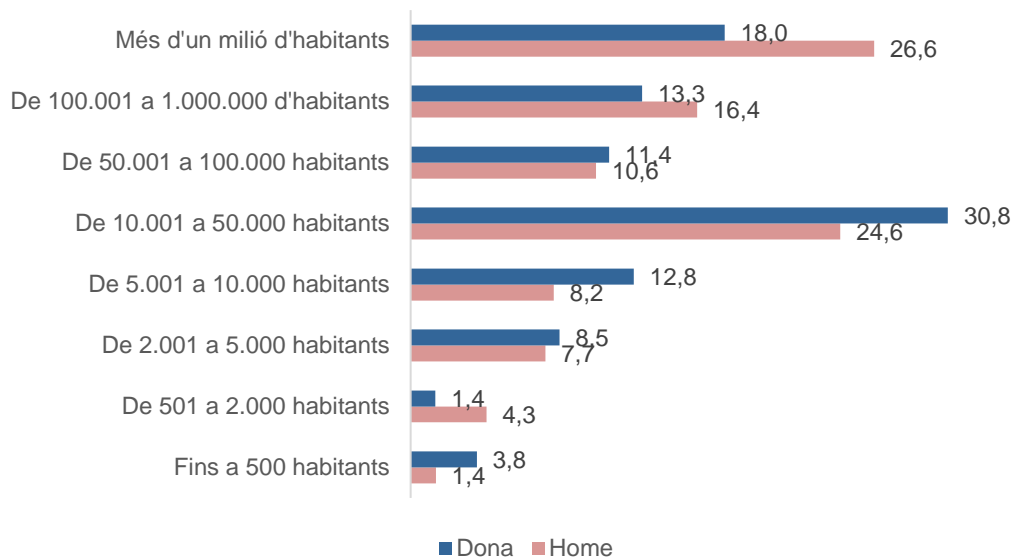


Font: PIMEC

Des d'un punt de vista territorial, les persones enquestades es concentren a la província de Barcelona (amb Barcelona ciutat inclosa) i superen el 50%, tant en homes com en dones, i amb una distribució relativament uniforme a la resta de territoris (al voltant del 10% a cadascun).

Habitants del municipi on es desenvolupa l'activitat

Percentatge de persones autònomes

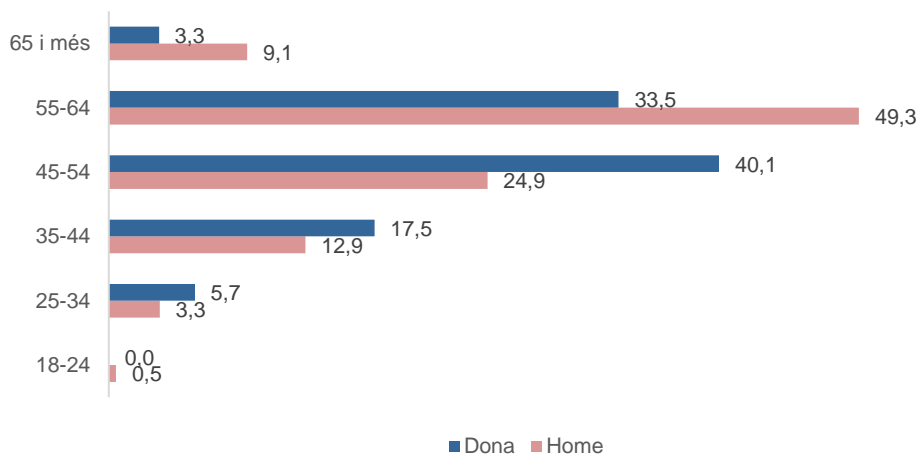


Font: PIMEC

Quant al percentatge de persones autònomes en relació amb la població total, es mostra una concentració més gran d'autònoms en els municipis amb una població més elevada. A més, s'aprecia una tendència per la qual, en els municipis més petits, el nombre de dones autònomes supera el dels homes, mentre que en els municipis més grans la situació és inversa.

Edat

Percentatge de persones autònomes

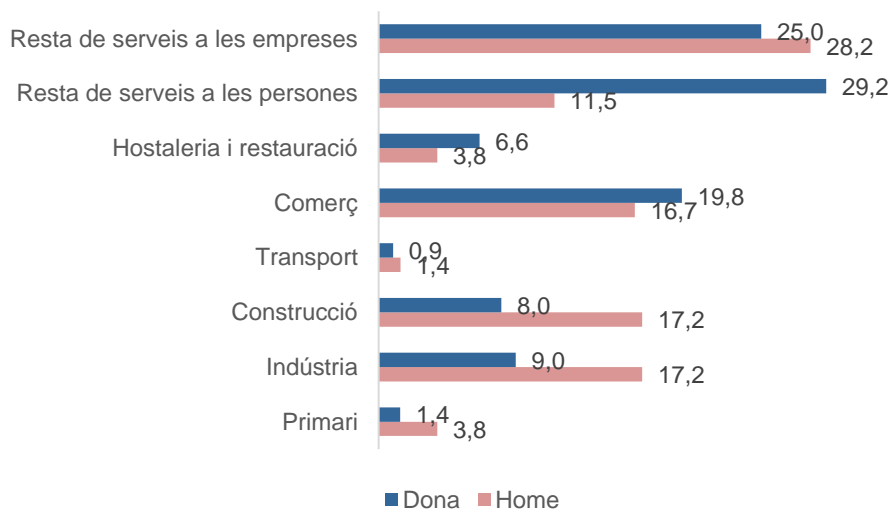


Font: PIMEC

Pel que fa a l'edat, la franja majoritària es troba en els majors de 55 anys per als homes i en les majors de 45 anys per a les dones. Per tant, es detecta una concentració més gran de dones autònomes en els segments més joves.

Sector d'activitat

Percentatge de persones autònomes

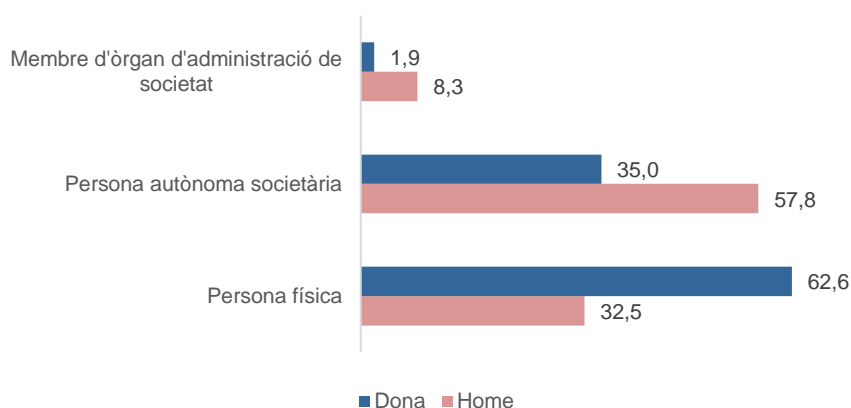


Font: PIMEC

En el que concerneix els sectors laborals, les persones autònomes destaquen principalment en el sector dels serveis, tant en homes com en dones. Es distingeixen clares diferències entre els gèneres, amb una major concentració de dones en els serveis, particularment en aquells relacionats amb l'atenció a les persones, mentre que els homes tenen una presència més destacada en sectors com el transport, la construcció, la indústria i el sector primari.

Tipus de persona autònoma

Percentatge de persones autònomes

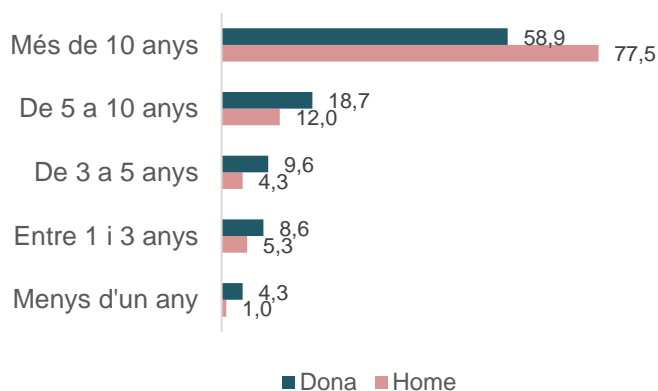


Font: PIMEC

També es detecta una diferència entre sexes en relació amb el tipus de treballador autònom. Un 62,6% de les dones autònomes enquestades són persones físiques, mentre que només el 32,5% dels homes ho són. Per contra, el percentatge de dones autònomes societàries és del 35%, mentre que en el cas dels homes és del 57,8%.

Temps que fa que són persones autònomes

Percentatge de persones autònomes



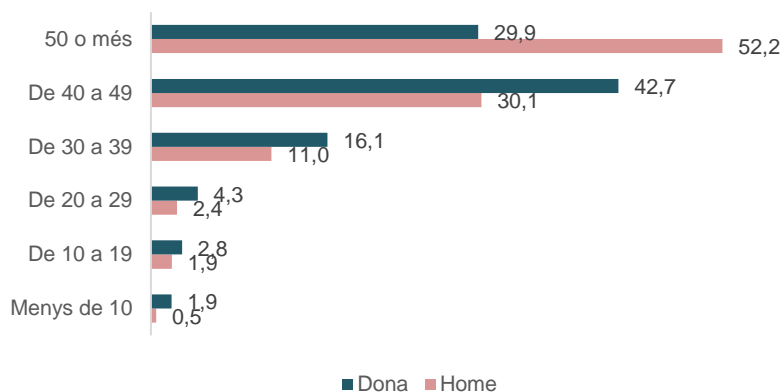
Font: PIMEC

La majoria de les persones enquestades han contestat que fa més de 10 anys que són autònomes (58% les dones i 77,5% els homes).

Capítol 2: organització i temps de treball

Hores treballades a la setmana de mitjana

Percentatge de persones autònomes

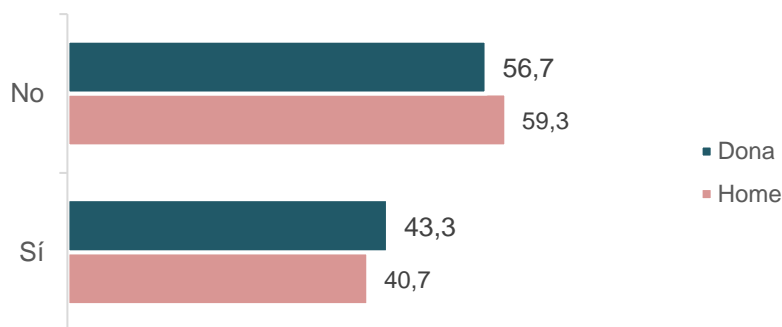


Font: PIMEC

En quantitat d'hores mitjanes treballades per setmana, una majoria significativa declara treballar més de 40 hores. En comparació, un 42% de les dones declaren treballar entre 40 i 49 hores, mentre que el 53,2% dels homes declaren treballar més de 50 hores setmanals.

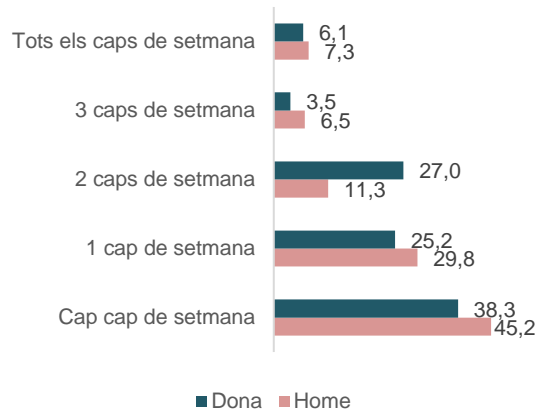
Autònoms l'activitat dels quals implica treballar obligatòriament algun dia del cap de setmana (ex. comerç, restauració, hostaleria, gimnasos)

Percentatge de persones autònomes



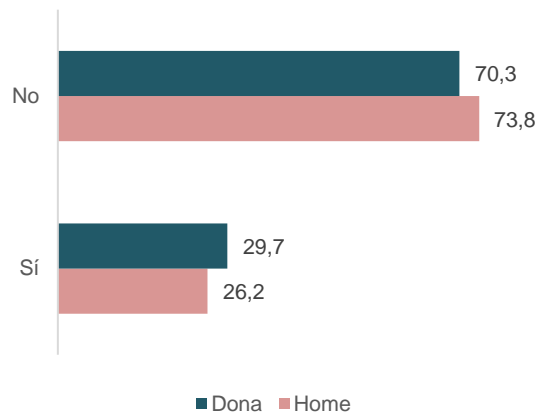
Caps de setmana treballats regularment al mes (dels que no)

Percentatge d'autònoms



Fan festa un altre dia de la setmana (dels que sí)

Percentatge d'autònoms

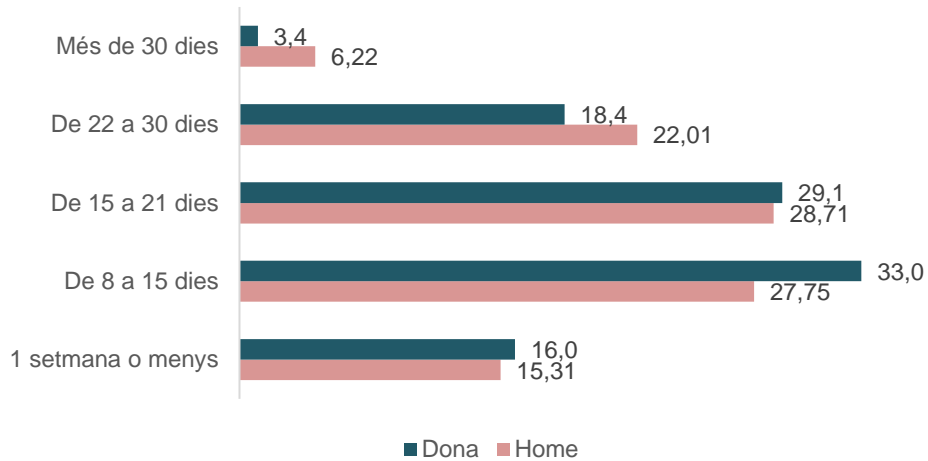


Font: PIMEC

De les persones autònomes enquestades, el 43,3% de les dones i el 40,7% dels homes declaren que han de treballar obligatòriament algun dia del cap de setmana. No obstant això, dels que no estan obligats a fer-ho, més del 50% declaren treballar almenys un cap de setmana. En aquest darrer cas destaca especialment la diferència entre homes i dones que treballen dos caps de setmana (27% de les dones i l'11,3% dels homes). De les persones que sí que han de treballar obligatòriament en cap de setmana, al voltant del 70% declaren que no fan festa un altre dia de la setmana.

Dies de vacances que fan regularment a l'any

Percentatge de persones autònomes



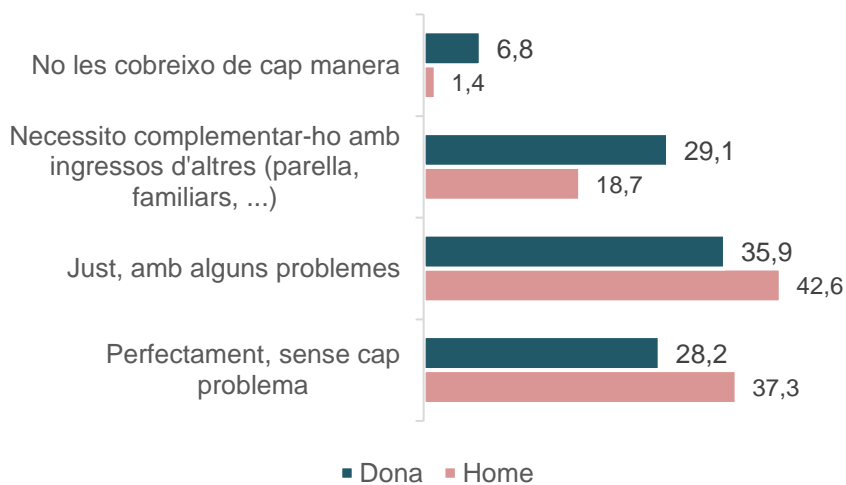
Font: PIMEC

Entre el 15% i el 16% de les persones enquestades declaren que només fan una setmana o menys de vacances a l'any. El 33,0% de les dones i el 27,8% dels homes gaudeixen de 8 a 15 dies de vacances. Una proporció major d'homes fa vacances de 22 a 30 dies en comparació amb les dones (22,01% enfront del 18,4%).

Capítol 3: condicions econòmiques

Cobertura de les necessitats econòmiques amb els ingressos obtinguts

Percentatge de persones autònomes

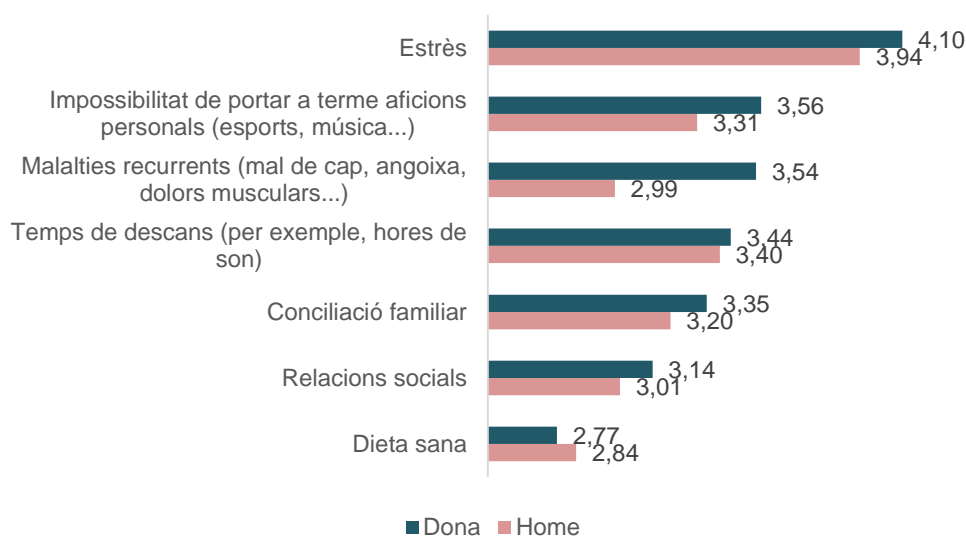


Font: PIMEC

Pel que fa a la cobertura de les necessitats econòmiques, més del 50% experimenten alguna mena de dificultats econòmiques. Particularment, el col·lectiu de les dones autònomes declara més necessitat de complementar els seus ingressos amb altres recursos (29,1%), o que directament no pot cobrir-los de cap manera (6,8%).

Grau d'importància dels problemes habituals que, com a conseqüència de ser autònom/a, més afecten la qualitat de vida

1 = Poc important; 5 = Molt important



Font: PIMEC

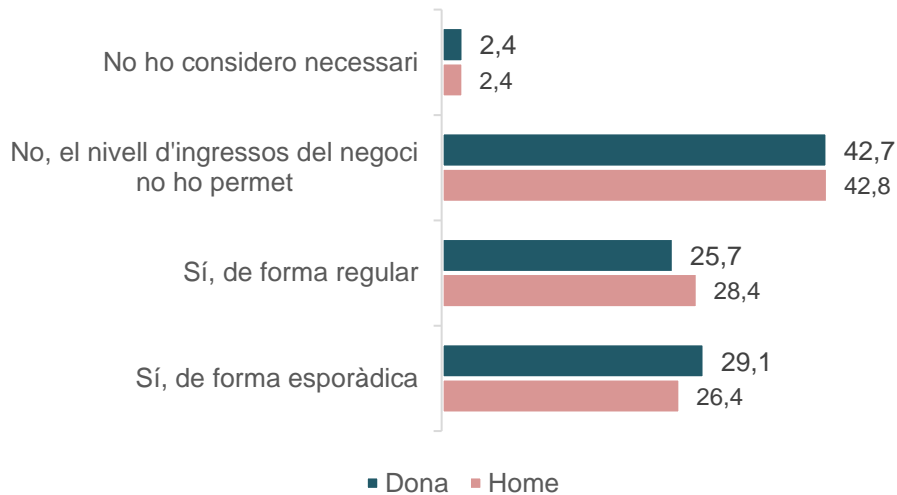
En relació amb el grau d'importància dels problemes derivats de ser autònom/a, els derivats de l'estrès ocupen el primer lloc (4,1% en les dones i 3,9% en els homes).

A continuació, es troba la impossibilitat de dedicar-se a les aficions personals, les malalties recurrents (en què les dones presenten una puntuació substancialment més alta, de 3,54), el temps de descans, la conciliació familiar, les relacions socials i, finalment, la dieta.

A més, s'aprecia que en la majoria dels indicadors les dones registren una puntuació més alta.

Autònoms que en el desenvolupament de la seva activitat estalvien per a futures inversions en el negoci, davant possibles alts i baixos i/o per a altres necessitats que pugui tenir l'activitat

Percentatge de persones autònomes

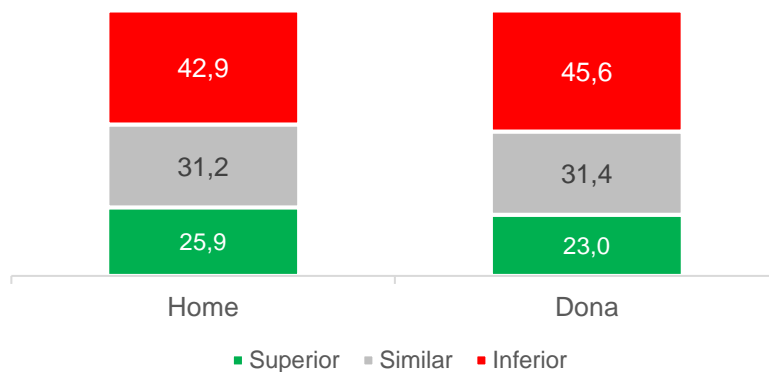


Font: PIMEC

Al voltant del 42% de les persones enquestades declaren que el nivell d'ingressos del seu negoci no els permet estalviar, tant en homes com en dones. Més del 50% estalvien d'alguna manera, tot i que només al voltant del 25% ho pot fer de forma regular.

Autònoms que creuen que el sou que els proporciona la seva activitat -un cop descomptada la cotització de la quota d'autònoms, en cas que la paguin ells i no l'empresa-, és superior respecte al que cobrarien si treballessin per compte d'altri

Percentatge de persones autònomes

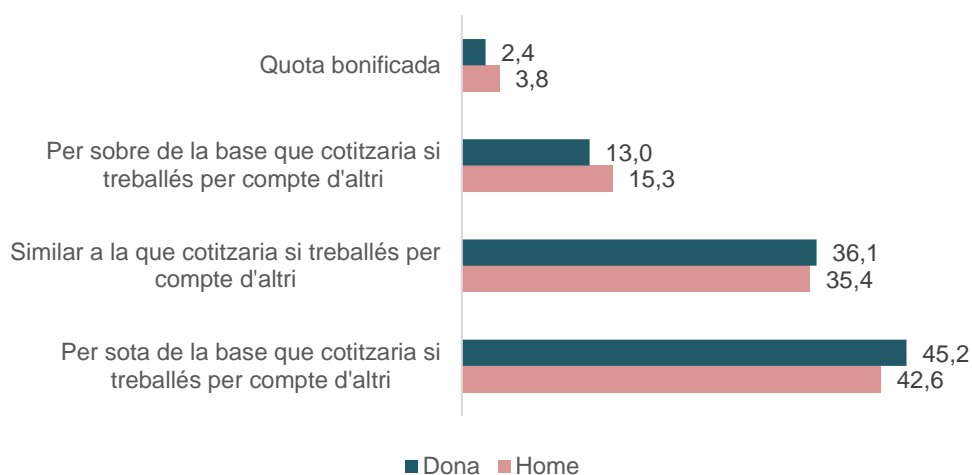


Font: PIMEC

Només un 25,9% dels homes i un 23,0% de les dones consideren que el sou que reben de la seva activitat és superior al que cobrarien si treballessin per a un altre. D'altra banda, el 42,9% dels homes i el 45,6% de les dones consideren que el seu sou és inferior al dels seus homòlegs que treballen per a altres.

Base de cotització per la qual els autònoms contribueixen a la Seguretat Social

Percentatge de persones autònomes

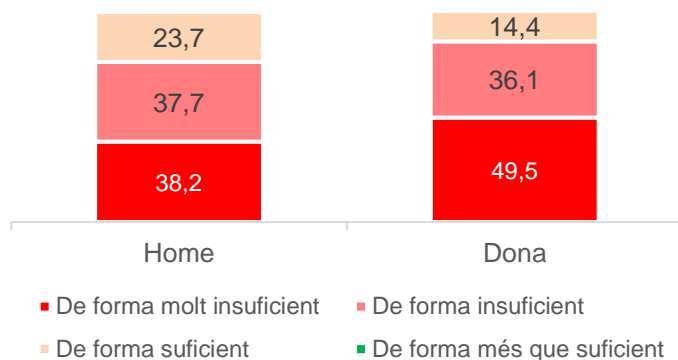


Font: PIMEC

La majoria de les persones autònomes declaren que contribueixen igual o per sota que si cotitzessin amb una feina per compte d'altri, tant en el cas dels homes com de les dones (al voltant del 80%).

En quina mesura les prestacions de la Seguretat Social cobreixen les necessitats dels autònoms

Percentatge de persones autònomes

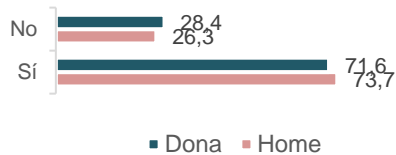


Font: PIMEC

En relació amb la percepció de les persones autònomes sobre el grau de cobertura de les seves necessitats, és evident que consideren que són insuficients, especialment les dones, amb un percentatge que arriba fins al 85% del total.

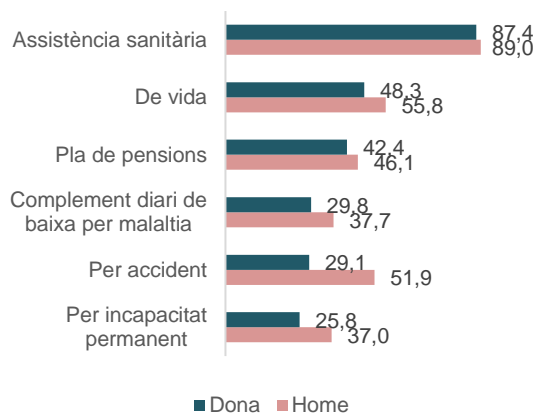
Autònoms que, a banda de la cobertura de la Seguretat Social, disposen d'assegurances amb cobertures complementàries

Percentatge sobre el total



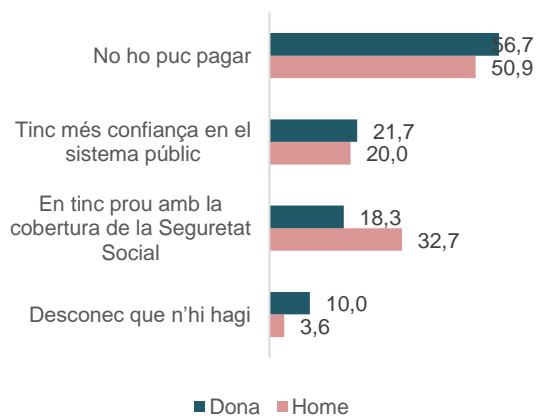
Tipus d'assegurança (dels que en tenen)

Percentatge d'autònoms



No en disposen perquè: (dels que no en tenen)

Percentatge d'autònoms



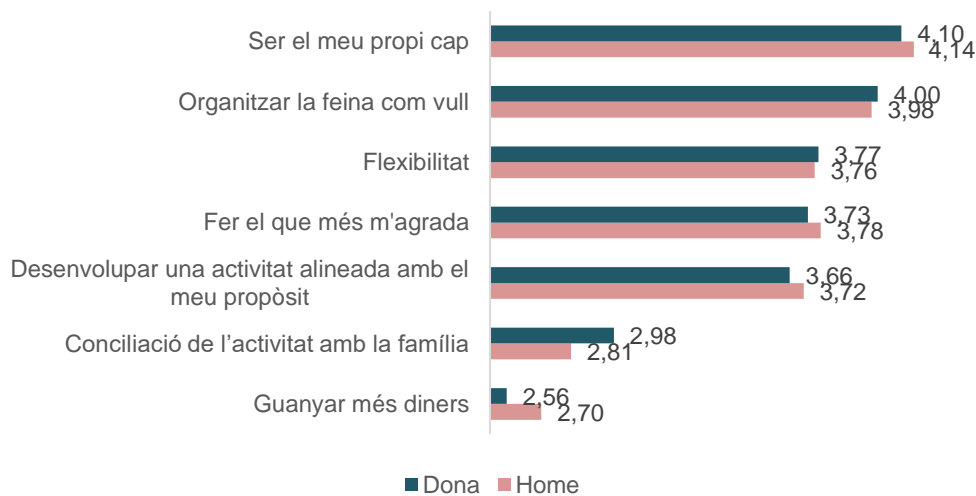
Font: PIMEC

A nivell d'assegurances i cobertures complementàries, més del 70% confirmen que disposen d'assegurança privada. Dels que tenen assegurança, gairebé el 90% és d'assistència sanitària, tant en homes com dones. La segona més comuna, al voltant del 50%, és l'assegurança de vida, seguida pels plans de pensions. Dels que no en disposen, la raó principal és perquè no ho poden pagar (56,7% homes i 50,9% dones).

Capítol 4: percepcions individuals pel fet de ser autònoma

Avantatges destacats pel fet de ser persona autònoma

1 = Poc important; 5 = Molt important

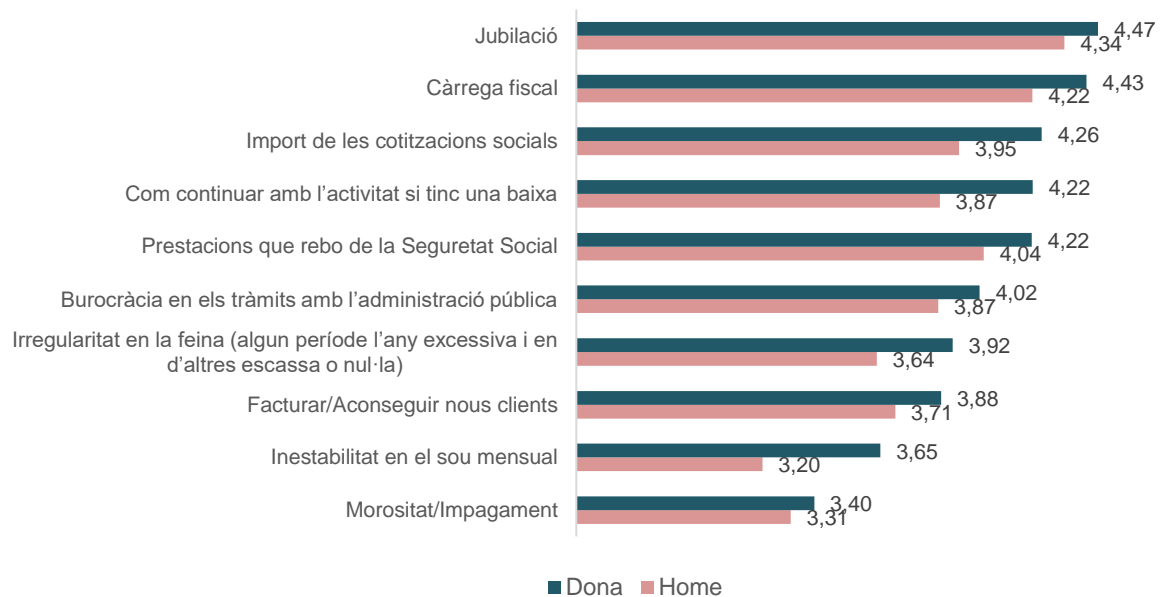


Font: PIMEC

Des d'una perspectiva dels avantatges de ser persona autònoma, la major puntuació la rep la possibilitat de ser el propi cap, tant entre homes (4,1) com entre dones (4,14). En segon lloc es troba la capacitat de poder organitzar la feina lliurement, seguida de la flexibilitat. La que rep menys puntuació és la de guanyar diners, amb una puntuació de 2,56 entre els homes i de 2,7 entre les dones.

Qüestions que preocupen com a persona autònoma

1 = Poc important; 5 = Molt important

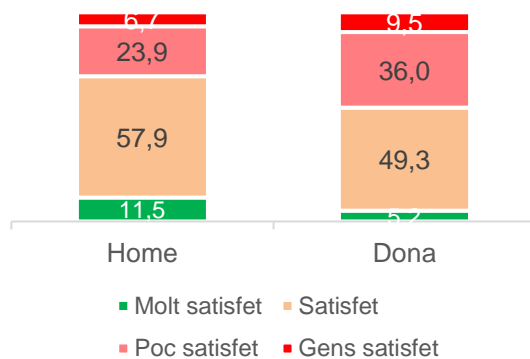


Font: PIMEC

Per contra, les principals preocupacions de les persones autònomes són la jubilació (4,47 en els homes i 4,34 en les dones), la càrrega fiscal (4,45 homes i 4,22 dones), l'import de les cotitzacions socials (4,26 homes i 3,95 dones) i la continuïtat de l'activitat en cas de baixa laboral (4,22 homes i 3,87 dones). Totes aquestes qüestions superen els 3 punts de valoració, tant entre els homes com entre les dones.

Grau de satisfacció pel fet de ser persona autònoma

Percentatge de persones autònomes

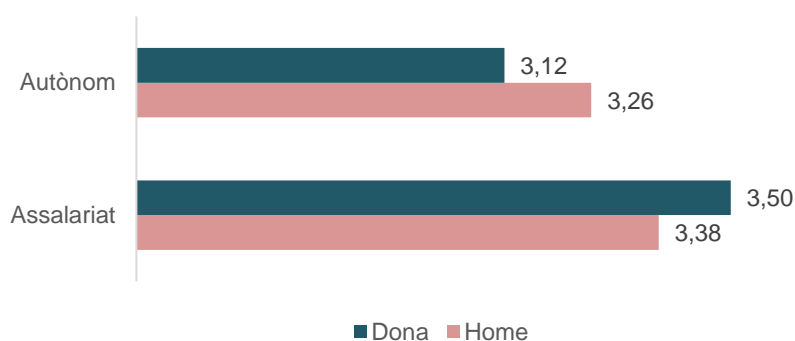


Font: PIMEC

En termes de satisfacció, les persones enquestades declaren que, com a mínim, el 69,4% dels homes i el 54,5% de les dones se senten satisfets. La suma dels homes que declaren estar poc o gens satisfets ascendeix al 30,6%, mentre que en el cas de les dones ascendeix al 45,5%.

Valoració de les persones autònomes que han treballat com a assalariades de les dues experiències

1 = Molt negativa; 5 = Molt positiva

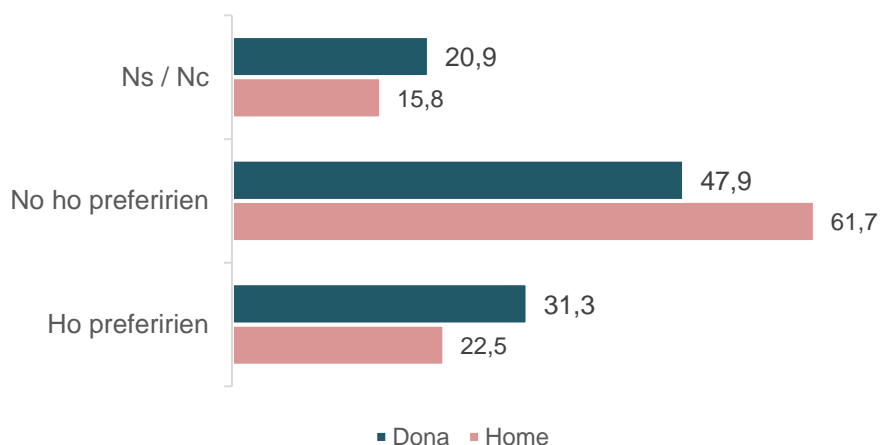


Font: PIMEC

Si es compara la valoració entre les persones autònomes que han treballat com a empleades de les dues experiències, les experiències com a empleat/ada reben una millor puntuació tant entre homes com entre dones: 3,5 i 3,38, respectivament. No obstant això, les dones autònomes donen una millor puntuació al seu treball com a autònomes que els homes, de 3,26 en les dones i de 3,12 en els homes.

Persones autònomes que preferirien treballar per compte d'altri (assalariades)

Percentatge de persones autònomes



Font: PIMEC

No obstant això, quan es pregunta si preferirien treballar per compte d'altri, predominen les respostes negatives, amb un 61,7% de les dones i un 47,9% dels homes que no ho preferirien. Un 31,3% dels homes sí que ho preferirien, mentre que en el cas de les dones aquest percentatge és del 22,5%. Aproximadament un 20% dels homes i un 16% de les dones no ho saben.

5. Propostes: millores per a la conciliació de la vida personal, familiar i laboral de les dones autònomes

1. Proporcionar ajuts o incentius per a la contractació de les persones treballadores que facilitin la incorporació d'una primera persona treballadora per millorar l'organització de l'activitat empresarial.
2. Promoure la formació sobre recursos per a la millora en l'organització i la gestió del treball autònom.
3. Desenvolupar noves eines de suport per a les dones autònomes que facilitin la gestió de les activitats o la planificació de projectes.
4. Impulsar una xarxa de dones autònomes que els permeti complementar i compartir recursos i serveis amb l'objectiu que puguin delegar determinades activitats, per exemple, aquelles més administratives, a través d'un servei compartit, diversificant els costos.
5. Establir sinergies entre dones autònomes per tal de donar-se suport entre elles amb mentoria en temes vinculats a la gestió del temps.
6. Ampliar la durada de la tarifa plana de la quota del règim d'autònoms a la TGSS per a les dones emprenedores.
7. Donar visibilitat a dones referents en el món de l'empresa a través de campanyes de comunicació, mesures de reconeixement...
8. Garantir una major xarxa d'infraestructures dels serveis d'atenció a menors i gent gran dependents.
9. La bonificació de la quota mensual a la Seguretat Social durant 12 mesos per cuidar un menor o familiar amb discapacitat implica contractar un substitut i mantenir-se d'alta al RETA durant 6 mesos després de reprendre l'activitat. Es proposa ampliar la durada d'aquesta bonificació com a mínim fins als 24 mesos. A més, s'hauria de revisar l'obligatorietat de mantenir la contractació durant 6 mesos, ja que el compromís d'haver de contractar una persona i, posteriorment, mantenir-la a l'empresa durant 6 mesos, pot constituir un element desincentivador.
10. Establir una cartera de serveis que acompanyi les famílies durant els diferents cicles vitals, des de la infància, l'adolescència, passant per la creació d'un nou vincle familiar, l'etapa reproductiva o la vellesa, així com els canvis que es puguin produir fruit de les diferents circumstàncies, com ara divorcis o noves unions.

11. Fomentar la corresponsabilitat en l'àmbit domèstic i d'atenció i cura, amb accions de sensibilització orientades a trencar estereotips per raó de gènere.
12. Facilitar l'accés als i les menors de 3 anys a l'escola bressol, potenciant les places públiques a través de la col·laboració publicoprivada per facilitar la conciliació de la vida personal, familiar i laboral.
13. Elaborar una guia de recomanacions específiques per a dones treballadores autònomes alineades amb els resultats d'aquest estudi i en el marc de la Xarxa Catalana pel dret al temps, per afavorir l'equitat de gènere i la conciliació laboral i familiar, entenent la conciliació com una estratègia productiva.
14. Agilitzar els tràmits administratius en les relacions entre empreses i l'administració beneficiant les polítiques de gestió del temps de dones autònomes.
15. Incorporar una anàlisi d'impacte de gènere en el marc de la fiscalitat i les corresponents reformes per poder determinar els biaixos en el col·lectiu de persones professionals autònomes, amb perspectiva de gènere.
16. Dur a terme una avaluació de l'eficàcia i eficiència de les mesures utilitzades en l'àmbit de la conciliació, incloent-hi l'impacte sobre el col·lectiu de dones autònomes.

6. Part III: Autoocupació a Europa

Des d'una perspectiva més àmplia, la Unió Europea té un total de 25,777 milions de persones autònomes, de les quals el 33,4% són dones. Les diferents grandàries dels països de la UE fa que no aportï gaire valor comparar els valors absoluts. On sí que podem fer una comparativa i observar diferències és en el percentatge de dones autònomes respecte del total. Luxemburg es troba al capdavant de la llista amb un 44,0% de dones autònomes respecte del total. Catalunya es troba en 8è lloc a la UE amb un 36,7%, entre França i els Països Baixos. Espanya també es troba per sobre de la mitjana europea amb un 35,1%.

Taula 6
Persones autònomes a la Unió Europea. Any 2022, Milers de persones

% Respecte

	Dones	Homes	Total	al total
Luxemburg	12	15	27	44,0%
Lituània	68	89	157	43,4%
Xipre	17	23	41	42,9%
Letònia	44	63	106	41,1%
Suïssa	235	347	582	40,4%
Portugal	236	374	610	38,6%
França	1.256	2.133	3.389	37,0%
Catalunya	203	350	553	36,7%
Països Baixos	498	862	1.360	36,6%
Àustria	164	288	453	36,3%
Hongria	194	342	537	36,2%
Espanya	1.023	1.895	2.918	35,1%
Alemanya	1.081	2.039	3.120	34,6%
Finlàndia	98	190	288	33,9%
Bèlgica	229	450	679	33,8%
UE-27	8.622	17.155	25.777	33,4%
Noruega	36	71	107	33,3%
Bulgària	102	206	308	33,2%
Polònia	980	2.013	2.993	32,7%

Itàlia	1.366	3.006	4.372	31,2%
Txèquia	236	520	756	31,2%
Islàndia	7	15	22	30,7%
Grècia	326	737	1.063	30,7%
Dinamarca	66	151	216	30,3%
Croàcia	58	137	195	29,8%
Eslovènia	33	80	113	29,1%
Estònia	18	45	63	28,7%
Xipre	17	23	41	42,9%
Malta	10	29	39	26,1%

Font: Pimec a partir de dades d'Eurostat

En termes del percentatge de persones autònomes respecte del total de persones ocupades veiem que, de forma generalitzada, tant Catalunya com Espanya es troben per sobre de la mitjana de la UE en autoocupació; Grècia i Itàlia són els països que tradicionalment han mostrat més aquesta tendència i, en canvi, els països del nord d'Europa presenten un percentatge d'autònoms més baix (Noruega, Alemanya, Dinamarca, Luxemburg i Suècia).

Gràfic 8

Percentatge del total d'autònoms respecte del total d'ocupats. Països europeus, 2022

Unitat: percentatge



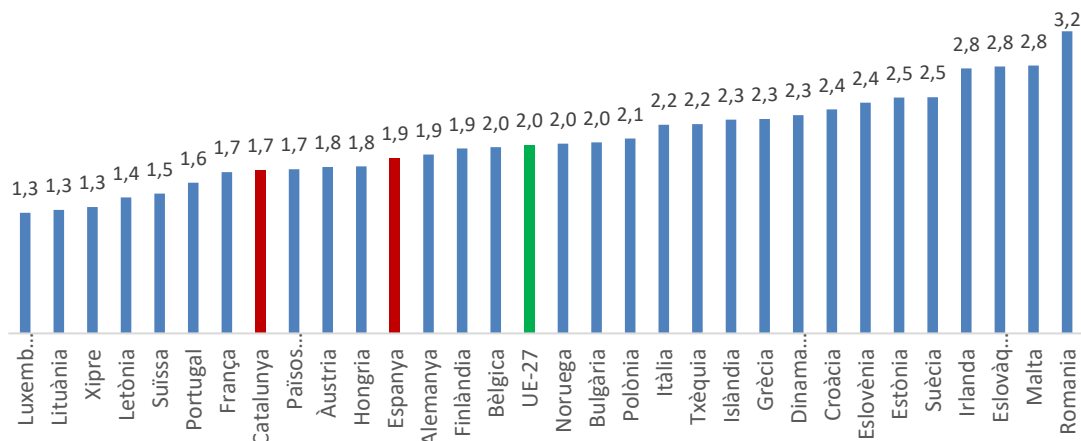
Font: Pimec a partir de dades d'Eurostat

Les dades del següent gràfic mostren la bretxa d'autoocupació dels països europeus. Aquest indicador mostra la proporció d'autònoms masculins sobre les dones autònomes i permet observar els nivells de bretxa de gènere en les persones treballadores autònomes. La Unió Europea es troba en un valor de 2,0, el que vol dir que hi ha el doble d'homes treballadors autònoms que de dones. Catalunya presenta l'indicador en 1,7, en millor posició que el conjunt d'Espanya (1,9) i que la UE (2,0).

Els països amb una millor distribució de gènere de la UE són Luxemburg (1,3), Lituània (1,3), Xipre (1,3), Letònia (1,4), Suïssa (1,5) i Portugal (1,6). En la banda contrària, els països de la UE amb més bretxa de gènere en termes d'autoocupació són Romania (3,2), Malta (2,8), Eslovàquia (2,8), Irlanda (2,8) i Suècia (2,5).

Gràfic 9
Bretxa d'autoocupació. Països europeus, 2022

Unitat: percentatge



Font: Pimec a partir de dades d'Eurostat

El “Global Entrepreneurship Monitor” (GEM) monitora diferents indicadors que avaluen les dinàmiques d’emprenedoria mundials. La següent taula presenta les dades que estudien els interessos o intencions de la població per crear el seu propi negoci. De les enquestes realitzades, a Europa Portugal se situa en primer lloc amb un 19,8%, seguit d’Holanda amb un 16,2% i França amb un 15,8%. Espanya presenta un 8% de persones amb intencions d’emprendre. A nivell global, als EUA el 32,7% de les persones enquestades declaraven tenir intencions d’emprendre, a l’Índia un 20,1% i a la Xina i el Japó un 6,4 i un 5,1 respectivament.

Taula 7
Intencions de la població per crear el seu propi negoci. Percentatge de la població entre 18 i 64 anys

Portugal	19,8	Alemanya	6,5
Holanda	16,2	Polònia	2,5
França	15,8		
Suècia	13,7	EUA	32,7
Itàlia	9,4	Índia	20,1
Grècia	8,3	Xina	6,4
Espanya	8,3	Japó	5,1

Font: <https://www.gemconsortium.org/data>

7. Conclusions

- ✔ A setembre de 2023, hi havia 205.010 dones afiliades al règim de treballadores autònomes a Catalunya. Malgrat una davallada durant el 2020, la recuperació del 2021 va superar els nivells previs a la pandèmia.
- ✔ El pes de les dones autònomes en el total d'afiliació va augmentar de 34,4% al 2012 a 36,5% al 2023, i representa un increment de gairebé 2 punts percentuals.
- ✔ En l'última dècada, les dones autònomes han oscil·lat entre l'11% i el 12% del total d'afiliacions, i representen el 10,9% al 2023. El pes relatiu dels homes autònoms ha disminuït del 25% al 2016 fins al 21,4% al 2023.
- ✔ El grup de dones autònomes majors de 55 anys ha augmentat fins al 31,3% al 2022, mentre que el pes de dones joves autònomes ha disminuït. El sector serveis té la major representació femenina, amb un 44,3% al 2022.
- ✔ A nivell nacional, el nombre de dones autònomes ha crescut aproximadament un 4,7% des del 2018 i un 1,3% en el 2023. Canàries és la comunitat amb el major creixement.
- ✔ Les principals preocupacions de les dones autònomes inclouen la gestió del temps, la conciliació, les dificultats econòmiques i la maternitat.
- ✔ Les dones autònomes treballen jornades llargues; la majoria superen les 40 hores setmanals i una part significativa, les 50 hores, especialment aquelles amb persones dependents.
- ✔ Les dones autònomes afronten dificultats a l'hora conciliar la vida laboral i personal, i manifesten problemes per trobar temps suficient sense incrementar el ritme o les hores de treball. Aquesta dificultat és més pronunciada en famílies monoparentals o en dones que viuen soles.
- ✔ Una proporció significativa de les dones autònomes passa una part considerable del seu temps de treball a casa, amb conseqüències especialment notables per a aquelles amb persones dependents.
- ✔ Moltes d'aquestes dones no poden gaudir de vacances prolongades i experimenten dificultats econòmiques, de manera que han de complementar els seus ingressos, ja que són força ajustats.
- ✔ Les dones autònomes perceben desigualtats en els seus ingressos respecte als homes autònoms, amb una proporció important que desconeix els preus dels homes al seu sector.

- ✓ Tot i les dificultats, la majoria de les dones autònomes prefereixen continuar treballant per compte propi, tot valorant l'autonomia i flexibilitat que els confereix la seva situació.
- ✓ Luxemburg és l'estat amb més dones autònomes, un 44,0%, seguit de Catalunya amb un 36,7%, per sobre de la mitjana europea del 35,1%.
- ✓ La bretxa d'autoocupació a la UE és de 2,0, amb el doble d'homes que de dones treballadores autònomes. Catalunya té un indicador d'1,7, registre millor que la mitjana espanyola (1,9) i la UE (2,0).
- ✓ Pel que fa a les intencions d'emprendre, Portugal lidera el rànquing amb un 19,8%, seguit d'altres països europeus. Espanya té un 8% de persones amb intencions d'emprendre, mentre que els Estats Units lideren globalment amb un 32,7%.